

modellflyg nytt

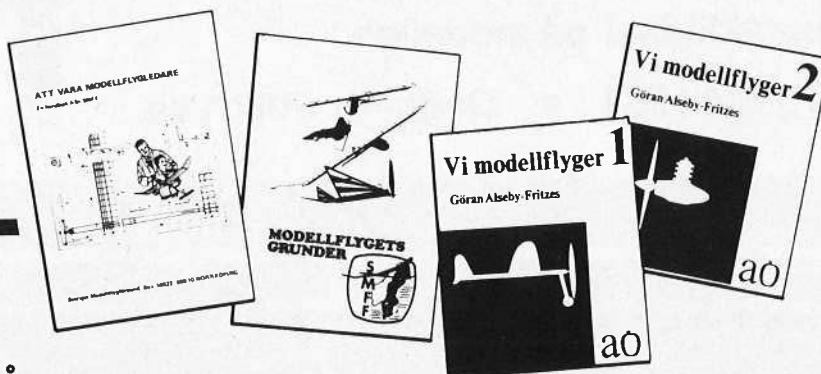
- Peanut-SM 1984 • Linflyg-VM 1984
- Pappersklädsel på modellen
- Friflyg-SM 1984 • Dags för Julkryss

julnummer

Grip chansen!

BOKPAKET FRÅN SMFF!

I paketet ingår "Att vara modellflygledare" och "Modellflygets grunder" samt två mindre böcker av framlidne Göran Alseby — egentligen avsedda för fritt valt arbete i skolan. Paketet med fyra böcker kostar bara 20:— inklusive porto under förutsättning att beställningen sker via direkt inbetalningskort av valfritt antal paket på SMFF:s förlags postgirokonto 7331 38-2 och med adress SMFF Förlag.

VÅR NYA KATALOG — HANDBOK ÄR NU KLAR — äntligen

Försäkra dig om ett exemplar redan idag!

Några av handboksrubrikerna:

Allmänt om RC-frekvenser
Något om styrkristaller
AM-FM tekniskt sett
RC-semester utomlands?
Något om servot
Något om el-motorer
Avstörning
Fartkontrollsystem
Något om ackumulatörer
Ackvård
Thermosågning
Glödstiftets strömförsörjning
Motorstart
Motorvård
Elektronikbygge
Att göra mönsterkort
Komponentkännedom
Färgkoden
Allmänt om dioder
Allmänt om transistorer
Allmänt om IC

Allmänt om kablar
"Batterier"
Styrspaksterminologi
Allmänt om mätinstrument
Något om lödning
Så här gör man en kabinhu
Allmänt om lim
Så här gör du motorkåpor i glasfiber
Allmänt om klädsel
Något om penselvård
Gör en fältbox och startpanel
Allmänt om luftpropellrar
Laddning "i fält"
Fyra startmetoder för segelplan
Tips om högstartgummi
Att rikta upp båtaxel och motor
Om RC-nålar
Rökgenerator byggs in i båt
Något om linkar för RC (noise)
Skrivbordstrimning av modellflygplan

MODELLER RC

ELEKTRONIK RITNINGAR

**Nybörjare
eller erfaren?**
Svar på många av dina
frågor finner du i hand-
boksdelen.

**Din mest prisvärda
investering — ett ex
av vår katalog —
handbok.**

**Över 150 sidor varvat
katalog — handbok**

**Marknadens största
ritnings Sortiment?**

**Finns något företag med bredare
sortiment inom RC-hobbyn?**

**Beställ din katalog — handbok
nu och förbered julklappsköpen**

Beställ ditt exemplar så här:

40:— insäts på konto
Postgiro 16 48 16-1
Bankgiro 304-2553

Kom ihåg !

En viss flik av katalogens omslag
berättigar till ETT valfritt inköp
under resten av 1984 med

10 % RABATT

Kerstinbodag 12 Tel 0150-188 66
641 50 Katrineholm Pg 16 48 16-1

Se vår annons under "LEDANDE FACKHANDEL"!!

MODELLFLYGNytt är ett organ för Sveriges Modellflygförbund och utsändes till prenumeranter och förbundets samtliga medlemmar.

Ansvarig utgivare
Bo Bring
Stora Nygatan 15
411 08 Göteborg
Telefon 031-13 18 13 arb
0302-220 32 bost

Redaktör
Sture Tingwall
Påarps Kattegattväg 14
305 90 Halmstad
Telefon 035-404 45

Fackredaktör friflyg
Gösta Nilsson
Högåsvägen 15
831 43 Östersund
Telefon 063-11 95 18

Fackredaktör inomhusflyg
Sven-Olov Lindén
Hovstavägen 15
703 63 Örebro
Telefon 019-18 21 79

Fackredaktör linflyg
Ingemar Larsson
Lejdaregatan 8
462 00 Vänersborg
Telefon 0521-112 10

Fackredaktör radioflyg
Jochen Schmitz
Bankesta Gård
153 00 Järna
Telefon 0755-714 49

Fackredaktör utbildning
Bo Hallgren
Box 30
618 00 Kolmården
Telefon 011-925 97

Annonser
Sture Tingwall
Påarps Kattegattväg 14
305 90 Halmstad
Telefon 035-404 45

1/1 sida 1.450:—
1/2 sida 800:—
1/3 sida 575:—
1/4 sida 450:—
1/6 sida 350:—
1/8 sida 275:—
1/16 sida 165:—
Därefter 30:—/spaltcm.

Priserna gäller för annonsmaterial inlämnat som helt färdigt positivt original.

Annonssavdelningen och redaktionen kan ge viss service för annonsutformning, sättning m m — till självkostnadspris.

Distribution
SMFF Förbundsexpeditionen
Sandbergsgatan 4, Box 10022
600 10 Norrköping
Telefon 011-13 21 10

Prenumeration 60:— per år, som insättes pg 51 81 65 - 6, SMFF, 600 10 Norrköping

Material sändes till fackredaktören eller direkt till huvudredaktören.

Eftertryck tillåten med angivande av källan.

Tryck
Tryckab, Halmstad 1984

Förbundsstämma 1985
Hotell Skogshöjd, Södertälje
23-24/3 1985

modellflyg nytt

Innehåll nummer 6 1984

Sigurd Isacson – julläsning	4
Varför inte linflygskala?	8
Linflyg-VM 1984	10
Första modellen...	12
Läsvärt m m	13
Peanut-SM 1984	14
Modellflygnytt's julnötter	16
SM i Friflyg 1984	18
Skala-hörnet	20
Bagges hörna	21
Från klubbarna	22
SMFF-nytt	26

OMSLAG - Julnumrets omslagsbilder får visa spännvidden i SMFF:s verksamhet. Framsidesbilden, som tagits av oförtröttelige Hans-Olov Lundkvist, Vingarna, Umeå, ger oss en uppfattning om hur det börjar för de flesta av oss med Flugan och ett okomplicerat modellflygarliv. Bilden på sistasidan visar Bengt Kallstroms (så hette han i Paris) steg mot djärva mål – modellflygtävlande på allra högsta nivå. Foto: S Tingwall.

Vi närmar oss slutet av året och vad är då naturligare än att tacka alla medlemmar i förbundet för de insatser som gjorts under året. Det finns otaliga bevis för hur både enskilda medlemmar, klubb- och distriktsfunktionärer gjort uppoffrande arbete i sträva att föra ut modellflygets budskap. Förbundsstyrelsen känner stor tacksamhet för detta. Styrelsen vill här också ge en blomma till förbundets anställda på expeditionen som, som alltid, gjort ett gott arbete.

Det är vi nu snart tar farväl av har i stor utsträckning varit ett utåtriktat år. Modellflyg har i olika sammanhang uppmärksammats i TV och radio. Otaliga är de utställningar och PR-arrangemang som förekommit. Till landets alla mellanstadielever har information om modellflyg spridits. Rikstäckande annonsering där Sveriges Modellflygförbund figurerat har förekommit. Det är styrelsens förhoppning att detta ska bidra till att stärka förbundet i sin fortsatta verksamhet.

Slutligen vill styrelse, även om det återstår någon vecka, passa på och önska förbundets alla medlemmar en riktigt

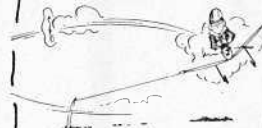
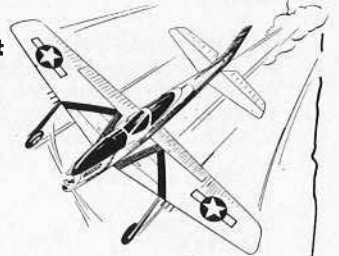
GOD JUL OCH GOTT NYTT MODELLFLYGÅR

Sigurd Isacson – julläsning

Auster har
erövrat landet

★
Nu kommer
MUSTANG
– världens enklaste
flygplanmodell!

Mustang flyger även inomhus runt polstav som Auster.

Mustang är otroligt enkel att bygga, stilig och stark!

MUSTANG RACER är en specialversion, som uppstår fantasiska hastigheter, kan stiga lodrätt och göra avancerade manövrer.

Så här utrustas Invasions-Mustangen med bomber och kulprutor. I byggsatsens finns även, och svenskt emblem, divisionsmärket m. m!

MUSTANG är lika stor som Auster, flyger ändå bättre utomhus men kostar mindre! Sex av Sveriges främsta konstruktörer har arbetat ett halvår för att skapa den bästa och roligaste flygplanmodell som någonsin skapats, och Björn Karlström satte kronan på verket med en ritning och instruktion, vare sig du inte förmått i landet! Se vidare kupongen på sist sidan!

KONSTRUKTION
PRODUKTION
FÖRSÄLNING

Den nya tidens modellflyg

Modellflyg – en rikedom

För ett år sedan damp modellflygarnas tidning "Oldtimer" ner i brevlådan. Med ritning på "Falken" och "Kungsörnen". Det blev en chockartad upplevelse för mig, ett materialiserande av drömmar och minnen, som följt mig, glatt mig och faktiskt sporrat mig genom livet. Så här började det...

Täljde flygmodell ur margarinlädsbrädror

Kan man tänka sig det idag – att sitta och spjälka ut ribbor ur en tunn bräda, limma ihop en vingram med "Syndetikon" och klä den med tjockt, brunt kraftpapper. Tälja ett propellernav av trä med träplattor som blad, såga hjul av en trådrulle, klippa gummimotor ur en cykelslang...

Planet flög! Påhejat av pappa och mamma. De sporrade mig. Och förstod att ge mig de byggsatser jag så innerligt önskade, och som kom att betyda mycket för min unga själ, för min utveckling. Det var först Mekanono, med vilket jag förverkligade sköna drömmar om brandbilar med stegar som kunde vevas upp och svängas. Som senare t o m gick själv med fjädermotor.

Så fick jag "Falken"...

Jag var kanske 12 år, då jag fick "Vårt Hems" då underbara byggsats (se bilden). Undret, som redan fanns inom mig som idéer, visioner, mottogs med tindrande tonårsögon. I dagens valuta pris 45 kr. Hur mycket

tindrar ögonen idag på en tonåring, som får en bandspelare för det tiodubbla värdet? Det ska man ha. Det har alla andra. Och den är färdig. Man slipper knega med kallim, knappnålar, skära och lacka med zaponlack. Och nu slipper man drömma...

Den byggdes under vånda och triumf

Och den flög. Och jag flög med den, kände med den, kämpade för att få den att flyga bättre. Om en bandspelare än är omoden, ute och glömd efter tre år, så blev "Falken" en oerhörd upplevelse, ett minne, som aldrig försvann. Som drev mig att konstruera nya modellplan, att bygga, flyga och senare tävla med dem. Nya förverkliganden

av det som tryckte på i mitt inre, som pockade på att få ta form.

Sven Wentzels "Gladan"

gladde mig också i "Oldtimer". Vad betydde inte Wentzel för oss ungdomar då på 1930-talet! Själv kände jag en andäktig respekt för detta stora, vackra modellflygplan, som Olle Ohlsson byggde. Och som skulle slå min egen konstruktion i den första tävling jag utkämpade.

På Folkungavallens idrottsplats i hemstaden Linköping. Jag var väl 12 år. Och vann! Ofattbart.

Då började jag förstå, att man kan beseгра det mesta, att man kan vad man vill. Ett av mina få valspråk i livet.

Sigurd Isacson får plakett av eskaderledningen vid 10-årsjubileets stora folkfest.

Tecknaren Björn Karlström ritade roliga bilder i alla SI:s byggsatser.

MODELLFLYGETS TEKNIK
Av ing. SIGURD ISACSON

AMNE 2:
PRAKTISK AERODYNAMIK

V-form och U-form samt ope-
rformning

V-formen är den enkla formen för alla flygplan och är den som ger bäst resultat. U-formen är den som ger bäst resultat för låga hastigheter. Ope-formen är den som ger bäst resultat för höga hastigheter.

Fig. 1
Fig. 2
Fig. 3

Fig. 4
Fig. 5

Fig. 6
Fig. 7

Fig. 8
Fig. 9

Fig. 10
Fig. 11

Fig. 12
Fig. 13

Fig. 14
Fig. 15

Fig. 16
Fig. 17

Fig. 18
Fig. 19

Fig. 20
Fig. 21

Fig. 22
Fig. 23

Fig. 24
Fig. 25

Fig. 26
Fig. 27

Fig. 28
Fig. 29

Fig. 30
Fig. 31

Fig. 32
Fig. 33

Fig. 34
Fig. 35

Fig. 36
Fig. 37

Fig. 38
Fig. 39

Fig. 40
Fig. 41

Fig. 42
Fig. 43

Fig. 44
Fig. 45

Fig. 46
Fig. 47

Fig. 48
Fig. 49

Fig. 50
Fig. 51

Fig. 52
Fig. 53

Fig. 54
Fig. 55

Fig. 56
Fig. 57

Fig. 58
Fig. 59

Fig. 60
Fig. 61

Fig. 62
Fig. 63

Fig. 64
Fig. 65

Fig. 66
Fig. 67

Fig. 68
Fig. 69

Fig. 70
Fig. 71

Fig. 72
Fig. 73

Fig. 74
Fig. 75

Fig. 76
Fig. 77

Fig. 78
Fig. 79

Fig. 80
Fig. 81

Fig. 82
Fig. 83

Fig. 84
Fig. 85

Fig. 86
Fig. 87

Fig. 88
Fig. 89

Fig. 90
Fig. 91

Fig. 92
Fig. 93

Fig. 94
Fig. 95

Fig. 96
Fig. 97

Fig. 98
Fig. 99

Fig. 100
Fig. 101

Fig. 102
Fig. 103

Fig. 104
Fig. 105

Fig. 106
Fig. 107

Fig. 108
Fig. 109

Fig. 110
Fig. 111

Fig. 112
Fig. 113

Fig. 114
Fig. 115

Fig. 116
Fig. 117

Fig. 118
Fig. 119

Fig. 120
Fig. 121

Fig. 122
Fig. 123

Fig. 124
Fig. 125

Fig. 126
Fig. 127

Fig. 128
Fig. 129

Fig. 130
Fig. 131

Fig. 132
Fig. 133

Fig. 134
Fig. 135

Fig. 136
Fig. 137

Fig. 138
Fig. 139

Fig. 140
Fig. 141

Fig. 142
Fig. 143

Fig. 144
Fig. 145

Fig. 146
Fig. 147

Fig. 148
Fig. 149

Fig. 150
Fig. 151

Fig. 152
Fig. 153

Fig. 154
Fig. 155

Fig. 156
Fig. 157

Fig. 158
Fig. 159

Fig. 160
Fig. 161

Fig. 162
Fig. 163

Fig. 164
Fig. 165

Fig. 166
Fig. 167

Fig. 168
Fig. 169

Fig. 170
Fig. 171

Fig. 172
Fig. 173

Fig. 174
Fig. 175

Fig. 176
Fig. 177

Fig. 178
Fig. 179

Fig. 180
Fig. 181

Fig. 182
Fig. 183

Fig. 184
Fig. 185

Fig. 186
Fig. 187

Fig. 188
Fig. 189

Fig. 190
Fig. 191

Fig. 192
Fig. 193

Fig. 194
Fig. 195

Fig. 196
Fig. 197

Fig. 198
Fig. 199

Fig. 200
Fig. 201

Fig. 202
Fig. 203

Fig. 204
Fig. 205

Fig. 206
Fig. 207

Fig. 208
Fig. 209

Fig. 210
Fig. 211

Fig. 212
Fig. 213

Fig. 214
Fig. 215

Fig. 216
Fig. 217

Fig. 218
Fig. 219

Fig. 220
Fig. 221

Fig. 222
Fig. 223

Fig. 224
Fig. 225

Fig. 226
Fig. 227

Fig. 228
Fig. 229

Fig. 230
Fig. 231

Fig. 232
Fig. 233

Fig. 234
Fig. 235

Fig. 236
Fig. 237

Fig. 238
Fig. 239

Fig. 240
Fig. 241

Fig. 242
Fig. 243

Fig. 244
Fig. 245

Fig. 246
Fig. 247

Fig. 248
Fig. 249

Fig. 250
Fig. 251

Fig. 252
Fig. 253

Fig. 254
Fig. 255

Fig. 256
Fig. 257

Fig. 258
Fig. 259

Fig. 260
Fig. 261

Fig. 262
Fig. 263

Fig. 264
Fig. 265

Fig. 266
Fig. 267

Fig. 268
Fig. 269

Fig. 270
Fig. 271

Fig. 272
Fig. 273

Fig. 274
Fig. 275

Fig. 276
Fig. 277

Fig. 278
Fig. 279

Fig. 280
Fig. 281

Fig. 282
Fig. 283

Fig. 284
Fig. 285

Fig. 286
Fig. 287

Fig. 288
Fig. 289

Fig. 290
Fig. 291

Fig. 292
Fig. 293

Fig. 294
Fig. 295

Fig. 296
Fig. 297

Fig. 298
Fig. 299

Fig. 300
Fig. 301

Fig. 302
Fig. 303

Fig. 304
Fig. 305

Fig. 306
Fig. 307

Fig. 308
Fig. 309

Fig. 310
Fig. 311

Fig. 312
Fig. 313

Fig. 314
Fig. 315

Fig. 316
Fig. 317

Fig. 318
Fig. 319

Fig. 320
Fig. 321

Fig. 322
Fig. 323

Fig. 324
Fig. 325

Fig. 326
Fig. 327

Fig. 328
Fig. 329

Fig. 330
Fig. 331

Fig. 332
Fig. 333

Fig. 334
Fig. 335

Fig. 336
Fig. 337

Fig. 338
Fig. 339

Fig. 340
Fig. 341

Fig. 342
Fig. 343

Fig. 344
Fig. 345

Fig. 346
Fig. 347

Fig. 348
Fig. 349

Fig. 350
Fig. 351

Fig. 352
Fig. 353

Fig. 354
Fig. 355

Fig. 356
Fig. 357

Fig. 358
Fig. 359

Fig. 360
Fig. 361

Fig. 362
Fig. 363

Fig. 364
Fig. 365

Fig. 366
Fig. 367

Fig. 368
Fig. 369

Fig. 370
Fig. 371

Fig. 372
Fig. 373

Fig. 374
Fig. 375

Fig. 376
Fig. 377

Fig. 378
Fig. 379

Fig. 380
Fig. 381

Fig. 382
Fig. 383

Fig. 384
Fig. 385

Fig. 386
Fig. 387

Fig. 388
Fig. 389

Fig. 390
Fig. 391

Fig. 392
Fig. 393

Fig. 394
Fig. 395

Fig. 396
Fig. 397

Fig. 398
Fig. 399

Fig. 400
Fig. 401

Fig. 402
Fig. 403

Fig. 404
Fig. 405

Fig. 406
Fig. 407

Fig. 408
Fig. 409

Fig. 410
Fig. 411

Fig. 412
Fig. 413

Fig. 414
Fig. 415

Fig. 416
Fig. 417

Fig. 418
Fig. 419

Fig. 420
Fig. 421

Fig. 422
Fig. 423

Fig. 424
Fig. 425

Fig. 426
Fig. 427

Fig. 428
Fig. 429

Fig. 430
Fig. 431

Fig. 432
Fig. 433

Fig. 434
Fig. 435

Fig. 436
Fig. 437

Fig. 438
Fig. 439

Fig. 440
Fig. 441

Fig. 442
Fig. 443

Fig. 444
Fig. 445

Fig. 446
Fig. 447

Fig. 448
Fig. 449

Fig. 450
Fig. 451

Fig. 452
Fig. 453

Fig. 454
Fig. 455

Fig. 456
Fig. 457

Fig. 458
Fig. 459

Fig. 460
Fig. 461

Fig. 462
Fig. 463

Fig. 464
Fig. 465

Fig. 466
Fig. 467

Fig. 468
Fig. 469

Fig. 470
Fig. 471

Fig. 472
Fig. 473

Fig. 474
Fig. 475

Fig. 476
Fig. 477

Fig. 478
Fig. 479

Fig. 480
Fig. 481

Fig. 482
Fig. 483

Fig. 484
Fig. 485

Fig. 486
Fig. 487

Fig. 488
Fig. 489

Fig. 490
Fig. 491

Fig. 492
Fig. 493

Fig. 494
Fig. 495

Fig. 496
Fig. 497

Fig. 498
Fig. 499

Fig. 500
Fig. 501

Fig. 502
Fig. 503

Fig. 504
Fig. 505

Fig. 506
Fig. 507

Fig. 508
Fig. 509

Fig. 510
Fig. 511

Fig. 512
Fig. 513

Fig. 514
Fig. 515

Fig. 516
Fig. 517

Fig. 518
Fig. 519

Fig. 520
Fig. 521

Fig. 522
Fig. 523

Fig. 524
Fig. 525

Fig. 526
Fig. 527

Fig. 528
Fig. 529

Fig. 530
Fig. 531

Fig. 532
Fig. 533

Fig. 534
Fig. 535

Fig. 536
Fig. 537

Fig. 538
Fig. 539

Fig. 540
Fig. 541

Fig. 542
Fig. 543

Fig. 544
Fig. 545

Fig. 546
Fig. 547

Fig. 548
Fig. 549

Fig. 550
Fig. 551

Fig. 552
Fig. 553

Fig. 554
Fig. 555

Fig. 556
Fig. 557

Fig. 558
Fig. 559

Fig. 560
Fig. 561

Fig. 562
Fig. 563

Fig. 564
Fig. 565

Fig. 566
Fig. 567

Fig. 568
Fig. 569

Fig. 570
Fig. 571

Fig. 572
Fig. 573

Fig. 574
Fig. 575

Fig. 576
Fig. 577

Fig. 578
Fig. 579

Fig. 580
Fig. 581

Fig. 582
Fig. 583

Fig. 584
Fig. 585

Fig. 586
Fig. 587

Fig. 588
Fig. 589

Fig. 590
Fig. 591

Fig. 592
Fig. 593

Fig. 594
Fig. 595

Fig. 596
Fig. 597

Fig. 598
Fig. 599

Fig. 600
Fig. 601

Fig. 602
Fig. 603

Fig. 604
Fig. 605

Fig. 606
Fig. 607

Fig. 608
Fig. 609

Fig. 610
Fig. 611

Fig. 612
Fig. 613

Fig. 614
Fig. 615

Fig. 616
Fig. 617

Fig. 618
Fig. 619

Fig. 620
Fig. 621

Fig. 622
Fig. 623

Fig. 624
Fig. 625

Fig. 626
Fig. 627

Fig. 628
Fig. 629

Fig. 630
Fig. 631

Fig. 632
Fig. 633

Fig. 634
Fig. 635

Fig. 636
Fig. 637

Fig. 638
Fig. 639

Fig. 640
Fig. 641

Fig. 642
Fig. 643

Fig. 644
Fig. 645

Fig. 646
Fig. 647

Fig. 648
Fig. 649

Fig. 650
Fig. 651

Fig. 652
Fig. 653

Fig. 654
Fig. 655

Fig. 656
Fig. 657

Fig. 658
Fig. 659

Fig. 660
Fig. 661

Fig. 662
Fig. 663

Fig. 664
Fig. 665

Fig. 666
Fig. 667

Fig. 668
Fig. 669

Fig. 670
Fig. 671

Fig. 672
Fig. 673

Fig. 674
Fig. 675

Fig. 676
Fig. 677

Fig. 678
Fig. 679

Fig. 680
Fig. 681

Fig. 682
Fig. 683

Fig. 684
Fig. 685

Fig. 686
Fig. 687

Fig. 688
Fig. 689

Fig. 690
Fig. 691

Fig. 692
Fig. 693

Fig. 694
Fig. 695

Fig. 696
Fig. 697

Fig. 698
Fig. 699

Fig. 700
Fig. 701

Fig. 702
Fig. 703

Fig. 704
Fig. 705

Fig. 706
Fig. 707

Fig. 708
Fig. 709

Fig. 710
Fig. 711

Fig. 712
Fig. 713

Fig. 714
Fig. 715

Fig. 716
Fig. 717

Fig. 718
Fig. 719

Fig. 720
Fig. 721

Fig. 722
Fig. 723

Fig. 724
Fig. 725

Fig. 726
Fig. 727

Fig. 728
Fig. 729

Fig. 730
Fig. 731

Fig. 732
Fig. 733

Fig. 734
Fig. 735

Fig. 736
Fig. 737

Fig. 738
Fig. 739

Fig. 740
Fig. 741

Fig. 742
Fig. 743

Fig. 744
Fig. 745

Fig. 746
Fig. 747

Fig. 748
Fig. 749

Fig. 750
Fig. 751

Fig. 752
Fig. 753

Fig. 754
Fig. 755

Fig. 756
Fig. 757

Fig. 758
Fig. 759

Fig. 760
Fig. 761

Fig. 762
Fig. 763

Fig. 764
Fig. 765

Fig. 766
Fig. 767

Fig. 768
Fig. 769

Fig. 770
Fig. 771

Fig. 772
Fig. 773

Fig. 774
Fig. 775

Fig. 776
Fig. 777

Fig. 778
Fig. 779

Fig. 780
Fig. 781

Fig. 782
Fig. 783

Fig. 784
Fig. 785

Fig. 786
Fig. 787

Fig. 788
Fig. 789

Fig. 790
Fig. 791

Fig. 792
Fig. 793

Fig. 794
Fig. 795

Fig. 796
Fig. 797

Fig. 798
Fig. 799

Fig. 800
Fig. 801

Fig. 802
Fig. 803

Fig. 804
Fig. 805

Fig. 806
Fig. 807

Fig. 808
Fig. 809

Fig. 810
Fig. 811

Fig. 812
Fig. 813

Fig. 814
Fig. 815

Fig. 816
Fig. 817

Fig. 818
Fig. 819

Fig. 820
Fig. 821

Fig. 822
Fig. 823

Fig. 824
Fig. 825

Fig. 826
Fig. 827

Fig. 828
Fig. 829

Fig. 830
Fig. 831

Fig. 832
Fig. 833

Fig. 834
Fig. 835

Fig. 836
Fig. 837

Fig. 838
Fig. 839

Fig. 840
Fig. 841

Fig. 842
Fig. 843

Fig. 844
Fig. 845

Fig. 846
Fig. 847

Fig. 848
Fig. 849

Fig. 850
Fig. 851

Fig. 852
Fig. 853

Fig. 854
Fig. 855

Fig. 856
Fig. 857

Fig. 858
Fig. 859

Fig. 860
Fig. 861

Fig. 862
Fig. 863

Fig. 864
Fig. 865

Fig. 866
Fig. 867

Fig. 868
Fig. 869

Fig. 870
Fig. 871

Fig. 872
Fig. 873

Fig. 874
Fig. 875

Fig. 876
Fig. 877

Fig. 878
Fig. 879

Fig. 880
Fig. 881

Fig. 882
Fig. 883

Fig. 884
Fig. 885

Fig. 886
Fig. 887

Fig. 888
Fig. 889

Fig. 890
Fig. 891

Fig. 892
Fig. 893

Fig. 894
Fig. 895

Fig. 896
Fig. 897

Fig. 898
Fig. 899

Fig. 900
Fig. 901

Fig. 902
Fig. 903

Fig. 904
Fig. 905

Fig. 906
Fig. 907

Fig. 908
Fig. 909

Fig. 910
Fig. 911

Fig. 912
Fig. 913

Fig. 914
Fig. 915

Fig. 916
Fig. 917

Fig. 918
Fig. 919

Fig. 920
Fig. 921

Fig. 922
Fig. 923

Fig. 924
Fig. 925

Fig. 926
Fig. 927

Fig. 928
Fig. 929

Fig. 930
Fig. 931

Fig. 932
Fig. 933

Fig. 934
Fig. 935

Fig. 936
Fig. 937

Fig. 938
Fig. 939

Fig. 940
Fig. 941

Fig. 942
Fig. 943

Fig. 944
Fig. 945

Fig. 946
Fig. 947

Fig. 948
Fig. 949

Fig. 950
Fig. 951

Fig. 952
Fig. 953

Fig. 954
Fig. 955

Fig. 956
Fig. 957

Fig. 958
Fig. 959

Fig. 960
Fig. 961

Fig. 962
Fig. 963

Fig. 964
Fig. 965

Fig. 966
Fig. 967

Fig. 968
Fig. 969

Fig. 970
Fig. 971

Fig. 972
Fig. 973

Fig. 974
Fig. 975

Fig. 976
Fig. 977

Fig. 978
Fig. 979

Fig. 980
Fig. 981

Fig. 982
Fig. 983

Fig. 984
Fig. 985

Fig. 986
Fig. 987

Fig. 988
Fig. 989

Fig. 990
Fig. 991

Fig. 992
Fig. 993

Fig. 994
Fig. 995

Fig. 996
Fig. 997

Fig. 998
Fig. 999

Fig. 1000
Fig. 1001

Årets gästskrivare i Modellflygnytt – Sigurd Isacson – behöver egentligen inte någon presentation. Institutioner brukar inte behöva det.

Eftersom det är många ungdomar i dagens SMFF som inte ens mött hans namn, kan det dock vara på sin plats med några rader. Svensk Flygtidning – där Sigurd f ö var modellflygredaktör – skriver i sitt majnummer 1945:

”Isac” står idag höjd över all konkurrens. Mycket skulle kunna sägas om hans enastående förmåga att leda och organisera modellflygare, om hans kunnighet och iderikedom, om hans fängslande sätt att i tal och skrift föra modellflygets talan – men gärningar tala här bättre än ord.

Inom nordiska modellflygkretsar råder det rätt olika uppfattningar om både teoretiska och personliga spörsmål. Skulle man ordna en omröstning bland alla Nordens modellflygare kunde man säkert förvänta sig att alla var överens på en punkt: modellflygaren nr 1 är för visso Sigurd Isacson!”

Så skrev man 1945. Och som medlem i Torfiga Flygklubben, Uppsala 1941-48 (jo, den klubben existerade faktiskt!), kan jag inte annat än tillägga och påstå, att för oss småkillar på fyrtiotalet var Sigurd Isacson och hans modeller det som gjorde att vi kom någon vart inom den här trevliga hobbyen. Därför ställer jag mig bland alla andra, som gläds åt att Sigurd fattat pennan för att dela med sig av sina mängder av härliga modellflygarminnen.

Sture Tingwall, Mfn-redaktör

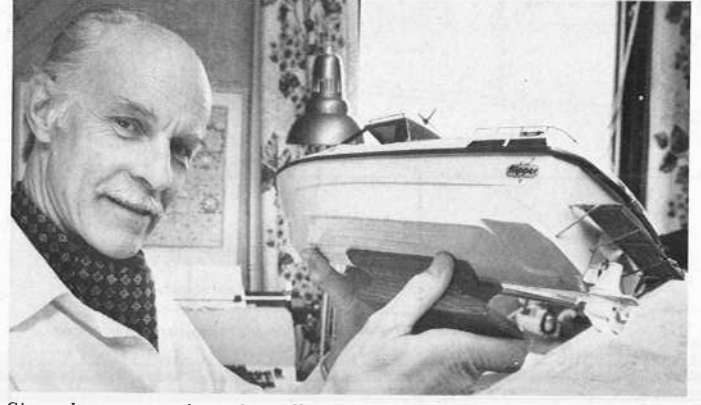
för livet

Var får man segervilja ifrån? Jag blev helt biten av att tävla. Och vann ju ofta. Det blev snart 3 SM-tecken i guld. Varför vann just jag, och inte de många jämgoda kamrater jag besegrade? De hade ofta till mera välbyggda modellplan, medan jag använde stor del av tiden som ungdomsledare. Jag tror jag måste tacka mina föräldrar för ett självförtroende, som de byggde upp genom att alltid intressera sig för mina byggen, att uppskatta dem. Och jag fick alltid beröm för mina segrar. Senare när jag givit mig på segling, bilracing, båtkonstruktion och båttracing har jag vunnit lika väl, trots mindre tid till

träning och förberedelser. Med mest vilja. Att göra ungdomen flygsinnad Det blev min föresats från 15-årsåldern. Varför just min? Jo, jag har alltid känt mig som ledare, uppfattat som sådan och valts till ledare eller ordf. i många sammanhang. Och nu ville jag delge svenska ungdomar den glädje jag själv känt i att skapa, att flyga och ha trofasta vänner. Det var mitt liv, så både flickor och skola kom i andra hand... Jag började hemma och startade "Linköpingseskadern". Hög aktivitet med bygge, flygning och diskussioner. Vi blev snabbt ledande i landet på stora segelmodeller. För jag indelade

"LEN" i lag, som sporrade varandra, skrev en "Eskadermarsch" och gjorde en flagga, som vajade över ljuvliga flygdagar och tävlingar. Vi vann vårt första SM i alla tre segelklasserna. Vi kämpade tillsammans. Både jag och mina lagledare skrev artiklar i "Flyg" och "Svensk Flygtidning", om organisationen, visade våra ritningar och diskuterade teknik, veckoartiklar i Östgötatidningarna. Vi var ett helt gäng "stjärnor" som man följde efter ute i landet. Och vi hade härlig, sporrande konkurrens av en riktig storhet, de fantastiska killarna i "Vingarna" i Stockholm. Vilka sagolika gummitormodeller Rogentin,

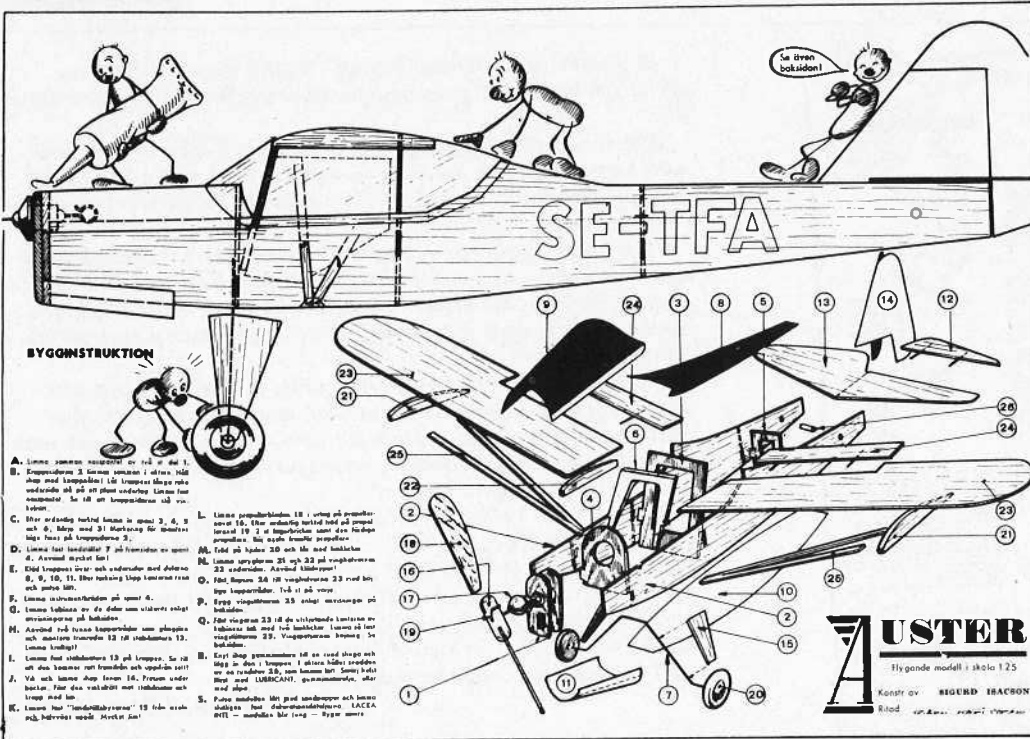
bröderna Stark, Olle Lind, Blomgren och de andra byggde! "Modellflyget åt staten" var min paroll i otaliga tidsningsartiklar. Läter lustigt idag, men var viktigt då: jag ansåg den mycket livaktiga modellflygrörelsen vara viktig för ungdomens fostran och 1938 speciellt inför det krig som hotade, och som jag ansåg krävde ett starkt flygvapen för vårt neutralitetsförsvaret. Vi behövde flygsinnad ungdom i massor. Och det fick vi. En stor del av oss modellflygare blev jakt- och spaningspiloter i Flygvapnet och flygingenjörer i industrin. I slutet av kriget hade lan-

Sigge konstruerade sedan alla "Flipper"-båtarna, som sålts i över 10.000 ex. Modell även av "Flipper 850" förstås.

Kung Gustaf VI Adolf signerar Sigges byggsats till SAAB Safir.

utbildade då alla lärare, bl a på Ålleberg. Skrev en bok, "Modellplanskonstruktion", som faktiskt finns än idag på biblioteken.

I Linköpingseskadern bildade vi Östergötlands Modellflygförbund och därur senare Västergötlands Modellflygförbund. Vi styrde utvecklingen.

Jag tog min flygingenjörsexamen, och vi hade kommit så långt vi någonsin kunde med en bred modellflygrörelse för ungdomen.

Då kom "Auster"!

Efter anställning i Flygförvaltningen, utbildning till reklamman, ledarskap för formgivare m m fick jag plötsligt en idé att fortsätta mitt livsverk för modellflyg: det hade begränsats av att endast kanske var tionde pojke (flickornas "manliga dygder" var knapp upptäckta då) klarade av att bygga med ribbor och spant, klä med japapapper etc. Jag utvecklade en metod för skalamodeller att först trycka fönster, roder, reg. bokstäver m m på tunna balsaflik. Sedan stansades delarna ut precis färdiga. Se

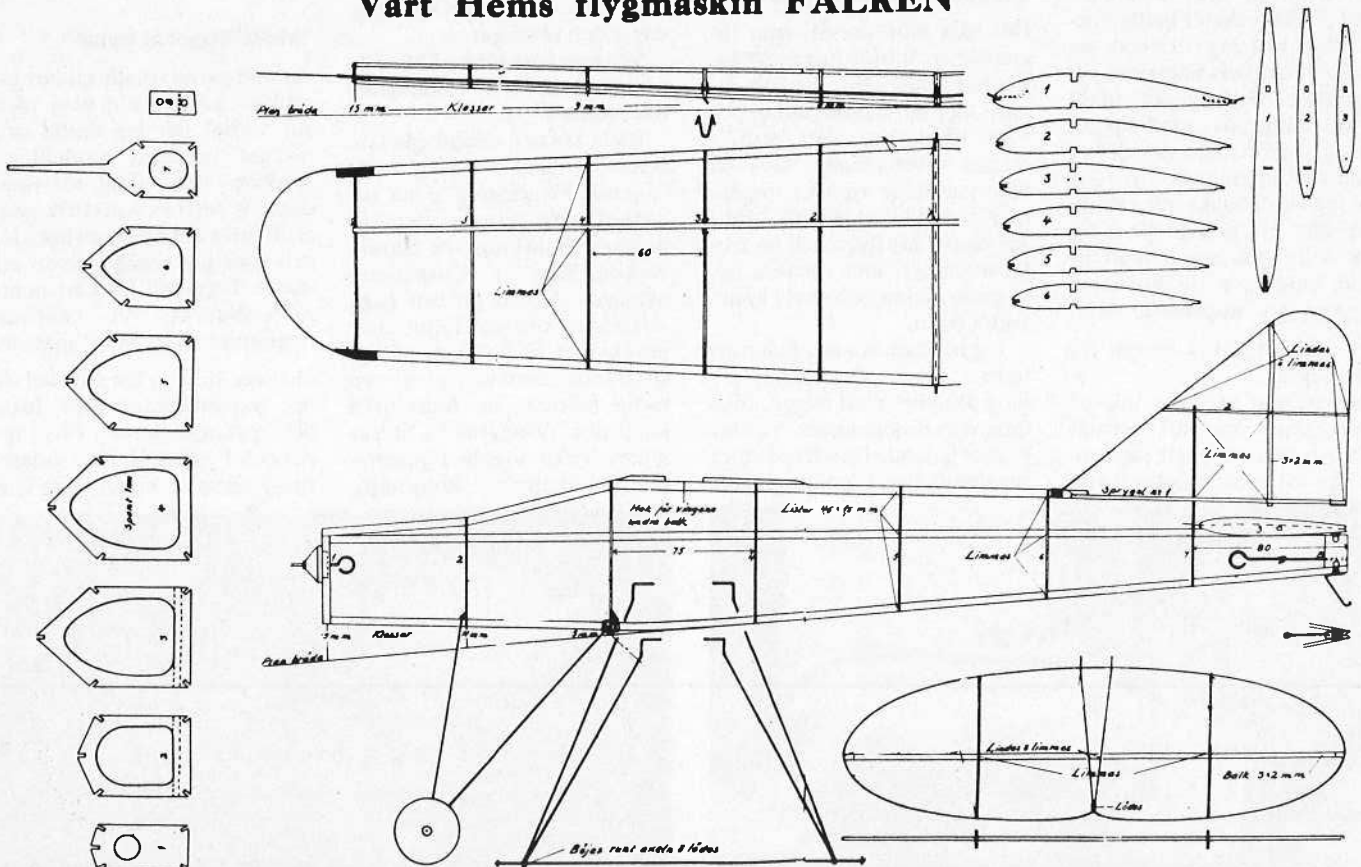
■ "Auster" introducerade 1947 "prefab"-byggsatsen i världen: allt var färgtryckt och utstansat ur lätta, fina balsaflik. Kunde alltså byggas av alla och vidgade modellflygsporten från 10.000 till 500.000 utövare.

Och flög gjorde den ordentligt. De välvda, tunna vingarna var idealiska. Flög både ute och inne, där Sigurd Isacson introducerade "pool-flygningen" – runt en pinne i en lång sytråd. "Auster" startade vackert från golvet och kunde t o m flygas med max. klaffutslag. 4:85 var priset...

det ingjuttit en hälsosam respekt hos de krigförande med ett starkt flygvapen.

Vi blev belönade med statligt erkännande och stöd. Kungl. Svenska Aeroklubben fick bra resurser att utbilda instruktörer. Jag konstruerade alla de första kursmodellerna som "Tigern" och "Sunnanvind" och

Vårt Hems flygmaskin FALKEN

ritn. till "Auster". Inom några år hade 10.000 duktiga modellflygare blivit 500.000!

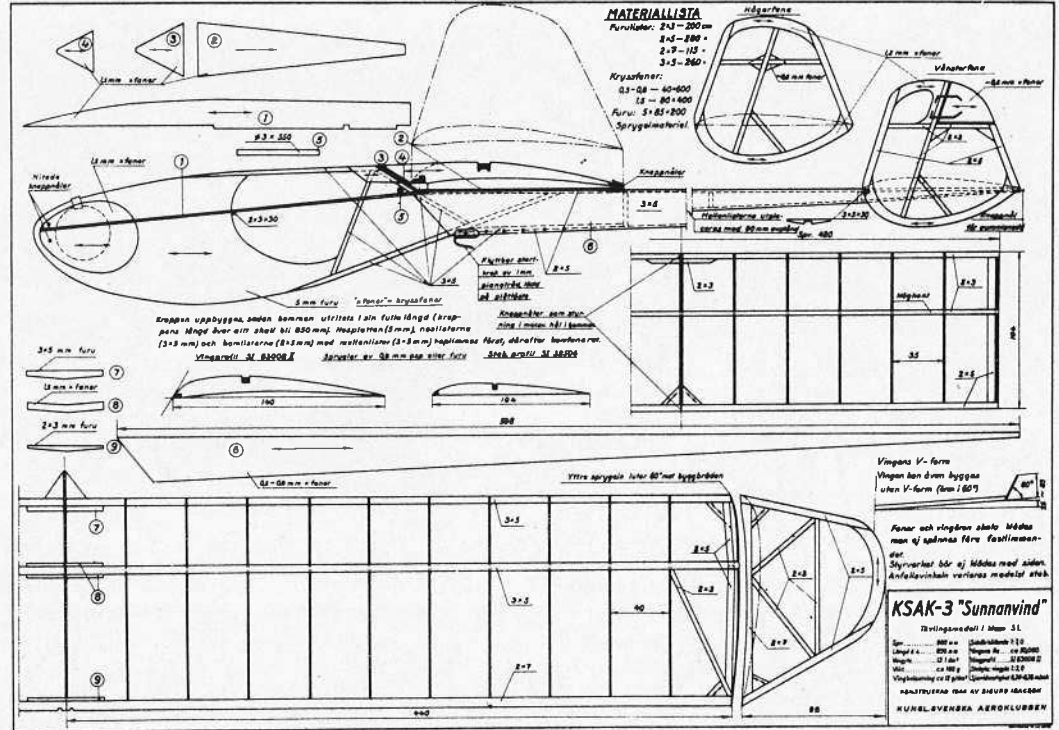
En miljon byggsatser

När jag övergick till båttillverkning 1965 hade jag sålt en miljon byggsatser. Till nästan alla pojkar på den tiden, som nu ständigt påminner mig om sina roliga flygningar. Och som kör i mina Flipper-båtar...

Inte förstod jag, att jag kunnat ta patent. Två år senare vräktes "prefabricated" - "prefab"-byggsatser ut i USA i miljoner enligt min metod. De hade kunnat göra mig till mångmiljonär. Vilket ju knappast hade varit någon lycka... Samtidigt landade massor av jetjaktplan med den bromsfallskärm jag uppfann på mitt examensarbete till en rekordsnabb, osymmetrisk fighterbomber som gick runt världens flygpress. Också utan patent. Lyckligtvis.

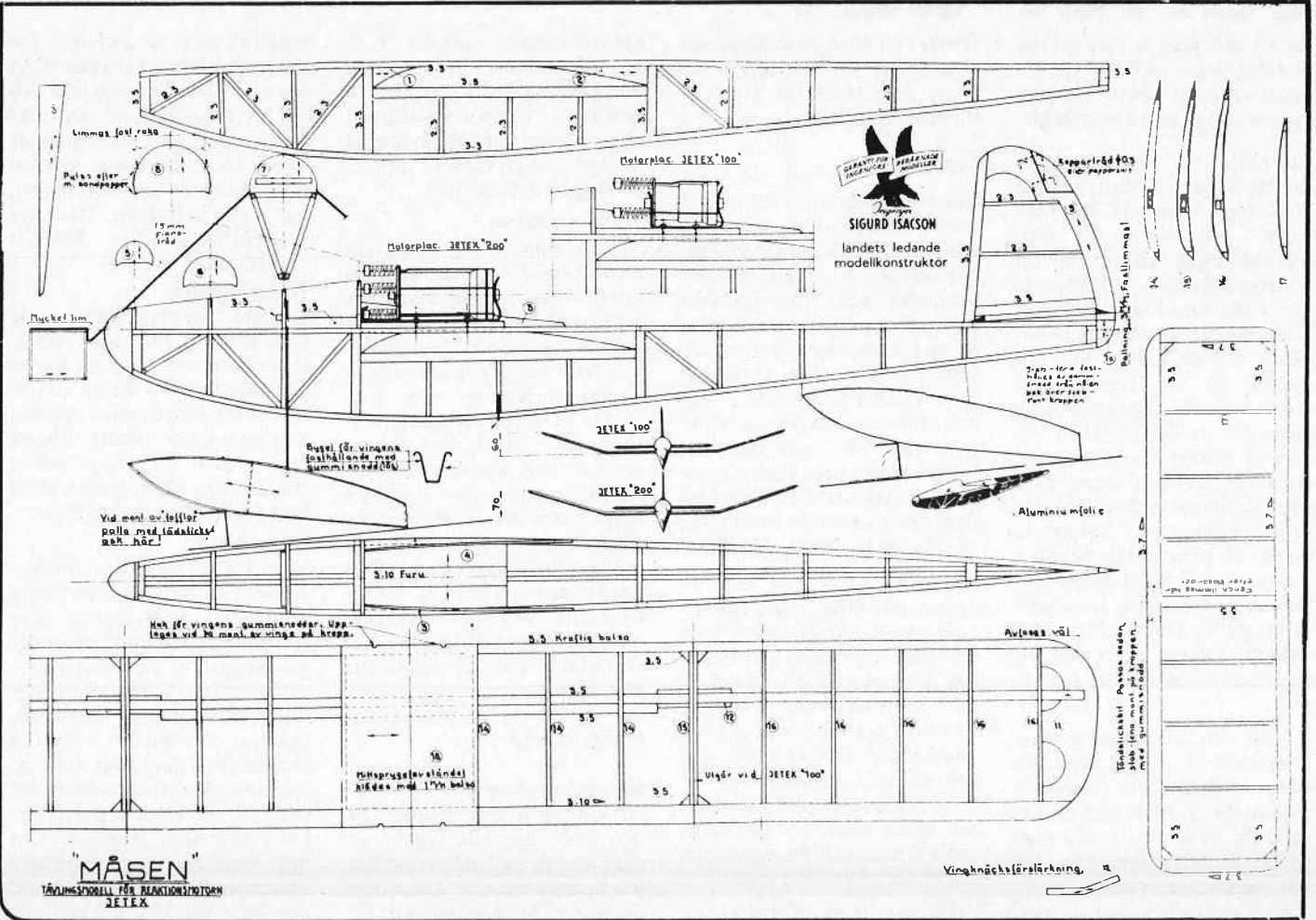
P C Jersilds jul-Jetex

Nu sluts cirkeln. Förra julartikeln skrevs av vår store författare P C Jersild - en ära för dagens julskrivare. Och hans

Jetex-motorer var just en av "Ingenjör Sigurd Isacson AB" stora succéer. Jag fick generalagenturen både för Jetex, Monogram och annat trevligt, som satte ytterligare fart på modellbygget. Det är mig nu en stor glädje att kunna önska er alla **GOD MODELLFLYG-JUL!**
 Sigurd Isacson

■ **"Sunnanvind"** blev landets mest omtalade segelplan. Eller *Nimbus*, som vann en lång disputation efter 41 år. Där "Sigge" påvisat redan 1940 att med tidens vingprofiler flög tyngre segelplan ofta längre tid än lätta.
 ■ **"Jetex-Måsen"** var Sigges konstruktion för jetmotorn "Jetex 100", ca 15 kr. Den flygs fortfarande vid högtidliga tillfällena, men tyvärr är bränslet en raritet. Landade som segelplan eller med flottörer på vatten.

Linstyrt skalaflyg varför då?

Ja, ett skäl kan ju vara att det är väldans kul med linflyg. Ett annat att man slipper köpa en radiostyrning som kan krångla.

Ett tredje är att man inte riskerar att förlora modellen p g a "radiostörningar" (I det begreppet inkluderas allt från hjärnblödning hos piloten till verkliga störningar). Ett fjärde är att det inte krävs lika stort utrymme för att utöva hobbyn, vilket gör att många nya fält öppnar sig för flygning. Ett femte är att det finns en naturlig gräns för modellstorleken vilken eliminerar "Jag kan bygga större än grannen"-komplexet och förbillig utövandet. En följdledning av ovanstående är ju att man aldrig behöver hyra en lastbil för att komma ut till fältet. En sjätte anledning är att det är trevligt folk i lin-cirkeln. (Vilket det i och för sig säkert är i andra klasser också.)

Vad som talar emot linstyrning är väl det att det inte anses fint i vissa kretsar (friflygare undantagna). Man kan ju ofta få höra: "Vad sysslar Du med då? Jaså, linflyg. Jaha, Du. Och när ska Du köpa radio?"

Den attityden hoppas vi förs-

vinna och att de som har dessa skygglappar vaknar upp ur sin dvala. Nog om detta. Nu över till linstyrt skalaflyg.

Modellval

Innan man börjar är det en god idé att bestämma sig för vilken modell man ska bygga. Genast uppstår en rad frågor. Enmotormodell eller flermotormodell? Är man ovan bör det nog bli en enmotormodell men den vane kan gott välja en modell med två eller fler motorer. Vilken motorstorlek ska jag välja? Och vilken skala ska modellen byggas i? För liten motor medför ju kanske att modellen inte flyger medan en för stor motor medför att modellen flyger illa.

Är man osäker kan man ju snegla på olika byggsatsfabrikanters rekommendationer eller fråga någon som kan ämnet bättre än en själv. En annan aspekt är att en modell driven av t ex en 1 cm³-motor är ganska vindkänslig. Det är också mer kritiskt med modellvikten eftersom några gram hit eller dit inte spelar någon roll på en stor modell men kan ha avgörande betydelse på en liten modell.

En ytterligare aspekt är do-

kumentationen. Går det att få tag på dokumentationen till den modell jag ska bygga? Frågan är ju i och för sig ointressant om man inte ska tävla med modellen, men vi får ju anta att tävlingsinstinkten finns.

Dokumentation

Var får man då tag på dokumentation? Ett sätt är att gå via bokhandlare och bibliotek för att se vad som finns publicerat om en viss modell. Vissa hobbyaffärer har ju också viss publikationsinriktning och kan hjälpa till med nödvändigt anskaffande. Flyghistoriska föreningar och museum kan vara till hjälp också. Sist men inte minst finns det antikvariat att tillgå. Bygger man ett flygplan av modernare snitt finns alltid möjligheten att få hjälp via informationsavdelningen vid den aktuella flygplanstillverkaren. Finns en verklig upplaga av det plan man tänker bygga går det att själv ta sig till platsen och fotografera planet.

Regelkännedom

Inom all tävlingsverksamhet är den grundläggande regeln att man kan de gällande reglerna. För linstyrt skalaflyg gäller inga undantag. Med andra ord, läs

reglerna först så undviker Du misstag. Vissa saker man tänkt göra kanske inte är tillåtna och det vore ju pinsamt att upptäcka detta när modellen är klar. Den klarsynte läsaren undrar förstås var man får tag på regler? Enkelt, kontakta lingrenchefen eller SMFF:s expedition.

Byggplanering

Redan innan bygget startar bör man tänka igenom vilka detaljer och finesser som ska finnas på modellen, hur dessa ska styras, vilken vikt de olika sakerna kan ge upphov till etc. Likaså sparar man in många hårda stunder om en byggplan finns uppgjord och är genomtänkt.

Materialval

En skalamodell har många chanser att bli tyngre än andra modeller i motsvarande storlek. Främst beroende på att det ska byggas in ett antal extravaganser i modellen och det gör att materialvalet är extra viktigt här. Använd lätt balsa i så stor utsträckning som möjligt, spara in på plywood, furulister och rödbok. Uteslut polyesterplast och tung glasfiber. Om man behöver förstärka något avsnitt med glasfiber så använd den lätta (ca 20 gram/m²) och

Linflyg-VM 84

Vid invigningen av årets linflyg-VM hissades flaggor för 24 nationer. Dock var endast 20 närvarande. Det hela skedde vid tävlingsplatsen, som låg vid Westover Airforce base, USA. Där skulle 180 tävlande göra upp om medaljerna. De 180 st fördelades på F2A 30 st, F2B 45, F2C 33 och F2D 42 tävlande. Och det svenska laget bestod av Göran Fällgren, Ove Kjellberg (F2A), Ove Andersson, Johan Rasmussen (F2B), Kjell Axtelius/B O Samuelsson och Anders Appring/ Staffan Hovmark (F2C) samt i F2D Håkan Östman, Per Stjärnesund och Leif Göransson.

Första kontakten med själva tävlingsplatsen gav ett blandat intryck. Anläggningen var i stort felfri, men man kunde

ana, att team-flygarna med stor säkerhet skulle få problem med start och landning, då det var kraftiga skarvar i den gjutna betongen. Man hade dock för-

Nätet runt team- och speed-cirklarna var typ "upphängt fisknät" och någon varvräknartabla för teamracingen fanns tyvärr inte. Vädet var soligt och fint under tävlingsveckan, men hade i stort sett en kraftig vind, som började varje morgon vid tiotiden för att sedan tillta i styrka. På eftermiddagarna hade alla därför en mycket kraftig vind att kämpa mot.

Speed F2A

Speed brukar normalt inte vara känsligt för väder och vind. Men den här gången kunde

flera missade försök förklaras av att modellerna kom i "gungning" av den kraftiga vinden. I flera fall medförde också betongskarvarna att modellen hoppade ur vaggan innan tillräcklig lyftkraft hade uppnåtts.

Göran Fällgren inledde tävlingen på ett mycket trevligt sätt med ett nytt personligt rekord på 256,7 kmh. Några fler resultat noterades inte för hans del trots förhoppningar om ytterligare pressning av personrekordet. Det räckte dock till en elfteplacering – en skön revansch efter alla besvär här hemma tidigare.

Ove Kjellberg hade tyvärr med sig sina besvär även under hela tävlingen. Hur han än försökte ville inte motorn gå ordentligt och han fick nöja sig

med 219,7 kmh och en 27:e plats. Ove och hans modeller kan dock betydligt bättre!

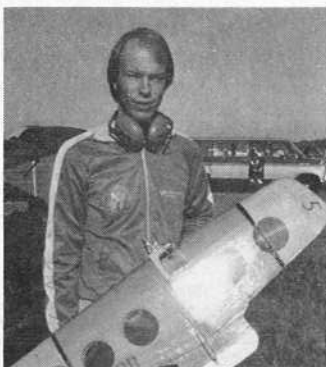
Medaljerna kneps även vid detta VM av de tre speedmusketörerna från Ungern. Men den här gången fick de anstränga sig ordentligt, då de hade bl a glödstiftsproblem – oljan var orsaken enligt deras egen uppfattning. Trots detta toppade de med Sandor Szeged (1) med 281,1 kmh, Jozsef Molnar (2) 279,2 kmh och Jozsef Mult (3) 277,9 kmh – ny världsrekordtid noterades alltså.

En rolig uppföljning var att tre kineser följde med platserna 4, 5 och 6 med fina resultat.

Med gamla vana amerikanska speed-flygare i funktionsstaben flöt F2A-tävlingen mycket bra.

Stunt F2B

De kraftiga vindarna kom att påverka denna klass allra mest. Att flyga en stuntmodell i hård blåst gör det svårt att få manövrarna snyggt utförda och på samma ställe. När modellen flyger i motvind går den långsamt medan i medvind ökar hastigheten avsevärt. Det får till följd att de kantiga manövrarna typ fyrkantlooping, trekantlooping m fl blir svåra att få fina. Dessutom ställs stora krav på pilotens skicklighet att väga "ta ut" manövrarna och göra dessa på låg höjd. Arrangörerna gjorde lottning av startordningen för varje flygning, vilket innebar att vissa piloter kunde få oturen att flyga sina båda flygningar på eftermiddagarna då det blåste som värst. Normal praxis är annars att lottning görs före första flygomgången och flygning nr 2 blir med omvänd startordning. Ove Andersson hade att försvara sin bronsmedalj från VM -82 och fick flyga sin första omgång när blåsten var som värst. Trots en mycket stark insats med sin nya modell blev totalpoängen endast 786,67. De, som låg i topp efter första

Johan Rasmussen startade också sent och hade samma vindproblem. Han kunde ej genomföra fyrklövern och landade dessutom 2 sekunder över tillåten flygtid och fick därigenom landningsmomentet bortdömt. Hans 674,00 p var inget att räkna med för en bra placering.

Kinesen Niu Anlin hade än mer otur, då hans modell med demonterbara vingar helt enkelt vek ihop sig i den kraftiga vinden. Landsmannen Zhu Younan ledde efter första omgången med 918,33 p. Les McDonald, USA, var naturligtvis också med i toppen tillsammans med lagkamraten Bill Werwage.

Andra dagens flygningar skulle avgöra vilka 15 deltagare, som skulle gå vidare till finalflygningarna. Där visade Zhu Younan att han definitivt var att räkna med genom att få högsta poäng med 983,67. Italienaren Luciano Compostella tillhör också toppen och visade det med dagens näst bästa resultat 961,00 p. Bob Baron, USA, flög till sig en ordentlig poängökning och fick nu 949,33 p. Johan gjorde en bra flygning på sitt förmiddagspass som gav 820,67 p. Det gav honom en slutlig 27:e plats.

Mönstret var detsamma denna dag – de som flög tidigt på dagen innan vinden tilltagit erhöll högre poäng.

Ove Andersson hade återigen otur med lottningen och flög på eftermiddagen. Den kraftiga blåsten störde honom igen och han fick endast 831,67 p – 24:e plats totalt.

Tätstriden mellan kineser och amerikaner blev hård. Med en ny modell och fint genomförd flygning visade Niu Anlin att han definitivt inte gett upp.

Efter första finalomgången såg toppen ut så här:

1. Zhu Younan, Kina 983,67
2. Luciano Compostella, Italien 961,00
3. Niu Anlin, Kina 958,33
4. Bob Baron, USA 949,33
5. James Casale, USA 926,00

Vinjetten visar flaggceremoni stunt med kineser guld och USA först på andraplatsen. Fr v ner till: Per Stjärnesund med en av sina nya combats, Göran Fällgren 256,7 km/h tillsammans med Zhu Yongnian, Kina, 272,5 km/h, Leif Göransson, combat-svensk samt Ove Kjellberg ser glad ut under förberedelser före flygning.

Överst denna sida: hela svenska linflyglanslaget i USA.

Med USA först på fjärdeplatsen var en liten sensation kanske på gång. Men två finalomgångar kvarstod. Kineserna behöll sina platser, medan Bob Baron kunde tränga sig in på silverplatsen. Compostella rasade ned till en slutlig sjätteplats. Casale, USA slutade fyra och Lej McDonald femma. USA fick alltså för första gången släppa ifrån sig den individuella guldmedaljen, men tog naturligtvis lagguldet. Helt klart är att kineserna kommit för att stanna i stunt-toppen.

Team-racing F2C

Förutom blåsten gav den besvärliga betongbanan med sina skarvar de tävlande de största problemen.

Då ryssarna saknades verkade tävlingen bli mycket jämn och som vanligt skulle säkerheten och jämnheten ge utslag. För att kunna fullfölja heaten var piloterna tvungna att ta det lite lugnt vid start och landning. Mycket av detta gjorde att några fina resultat ej gjordes. Det gällde främst att flyga på säkerhet. Och det var nog också ett skäl till att hela team-tävlingen flöt mycket fint utan alltför tilltrasslade situationer. Juryn kunde göra sin uppgift utan alltför många ingripanden. Trion Don Jehlik, USA, Bob Horward, England och Peitro Fontana, Italien, gjorde bra insatser. Och med i toppen återfanns också de välkända lagen från Holland, England, Österrike, Italien och USA. Det är svårt att hitta nya lösningar på motor och modeller, som ökar prestandan. Då blir målsättningen den, att åtminstone upprepa sina resultat från tidigare tävlingar även med nytt motormaterial. Det är svårt nog det, då man ofta inte kan förstå varför andramodellen trots identisk utformning inte är lika snabb som modell nr 1.

Då de första två heaten flugits fanns tyvärr ej något svenskt lag med bland de nio finalisterna.

Axtilius/Samuelsson fick ej

Teamracingcirkelns utformning med banans betongunderlag och skarvar orsakade en hel del problem.

Esa Niskanen, Finland, bor och arbetar i Sverige. Länsförsäkringar sponsade lite till detta VM, där fö Finnair gav det finländska landslaget gratis transport.

någon tid noterad för första heated, då det ej kunde fullföljas efter en tappad modell i andra omtankningen. En betongskarv orsakade problemen. Med detta i beaktande genomfördes försöksheat nr 2 med långsammare landning. Tyvärr kom då istället en startsvårighet som följde av för lite snaps, vilket tog 15-20 sek längre än normalt. Sluttiden blev endast 3.55,11 vilket gav en fjortondeplats. Det var något av en besvikelse eftersom deras modell annars under säsongen fungerat mycket bra med fina tider.

Glädjande var därför att Appring/Hovmark kunde vända på situationen. Efter att hemma under hela säsongen haft stora problem kunde de nu fullfölja två heat med bra tider – det första gav 4.02,87 och det andra 4.00,92. Full godkänt och en sjuttondeplats.

Före de återstående två heaten låg Nitsche/Kuhnegger, Österrike, etta 3.36,70 före Smith/Brown, England, 3.38,65, van Uden/van Uden, Holland,

3.38,79, Delor/Suruge, Frankrike, 3.39,01, och bröderna Metkemeyer, Holland 3.39,01.

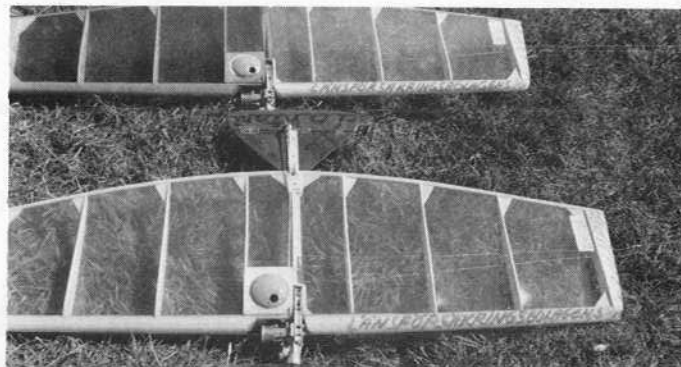
Överraskande var att bröderna Rossi, Italien, inte lyckats få någon tid. De kunde ej fullfölja sina heat och de andra slutade för övrigt med en rejäl krasch efter endast ett halvt varv.

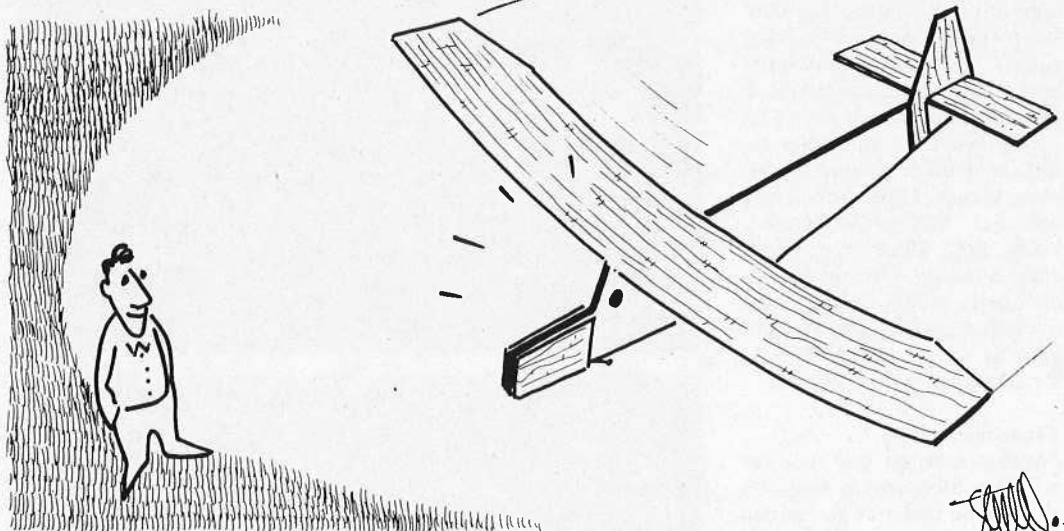
Semifinalen blev hård, där driftsäkerheten gav utslag. Någon större skillnad mellan motorkampen Nelson-Cipolla kunde inte märkas. I finalen skulle två Cipollamotorer och en Nelson flyga om medaljerna.

Den förstnämnda användes av Nitsche/Kuhnegger 3.35,45 och Smith/Brown 3.36,51. Bästa semifinaltid gjorde dock bröderna van Uden och deras Nelson med 3.34,12.

En knapp sekund var fransmannens olycka, då de efter ett fint heat på 3.37,62 kom som fjärde lag.

Forts sid 13

Första modellen behöver inte kosta femtilappen!

I leksaksaffärerna finner man snart inte en flygande maskin för rimliga pengar. Man måste förstås betala för fina, tåliga förpackningar och snabbköpsuppläggning, där förpackningen skall sälja planet.

Vi som sökt oss till en flygklubb behöver småmaskiner att ha roligt med, men vi borde kunna hitta på dem själva och inte behöva de fina snabbköpsförpackningarna! Det måste bli billigare än i affären, om vi

bara betalar för träbitarna och limmet.

På ritningen syns en mycket liten balsaglidare som jag provat ut i skolklasser och vid flygdagar. Den är gjord för att kastas, men med den lilla piggen som sticker ut på undersidan rakt under "kabinen" och en kraftig paketgummisnodd kan man katapultstarta planet och göra ganska långa flygningar också.

Hemligheten med planet lig-

ger i vingen och dess tillverkning. Den är nämligen böjd och inte avkapad i mitten och hoplimmad igen för att få lite V-form. Gör så här: Skär ut ett antal ämnen till vingar ur seg 1,5 mm balsa (25 x 4 cm med lite avsmalnande spetsar). Läg dem efter varann mellan två entums bräder. Spruta eller stänk vatten på mitten av vingarna. Läg en ribba plus några tyngder längs vingmittarna, dvs. mitt emellan bräderna.

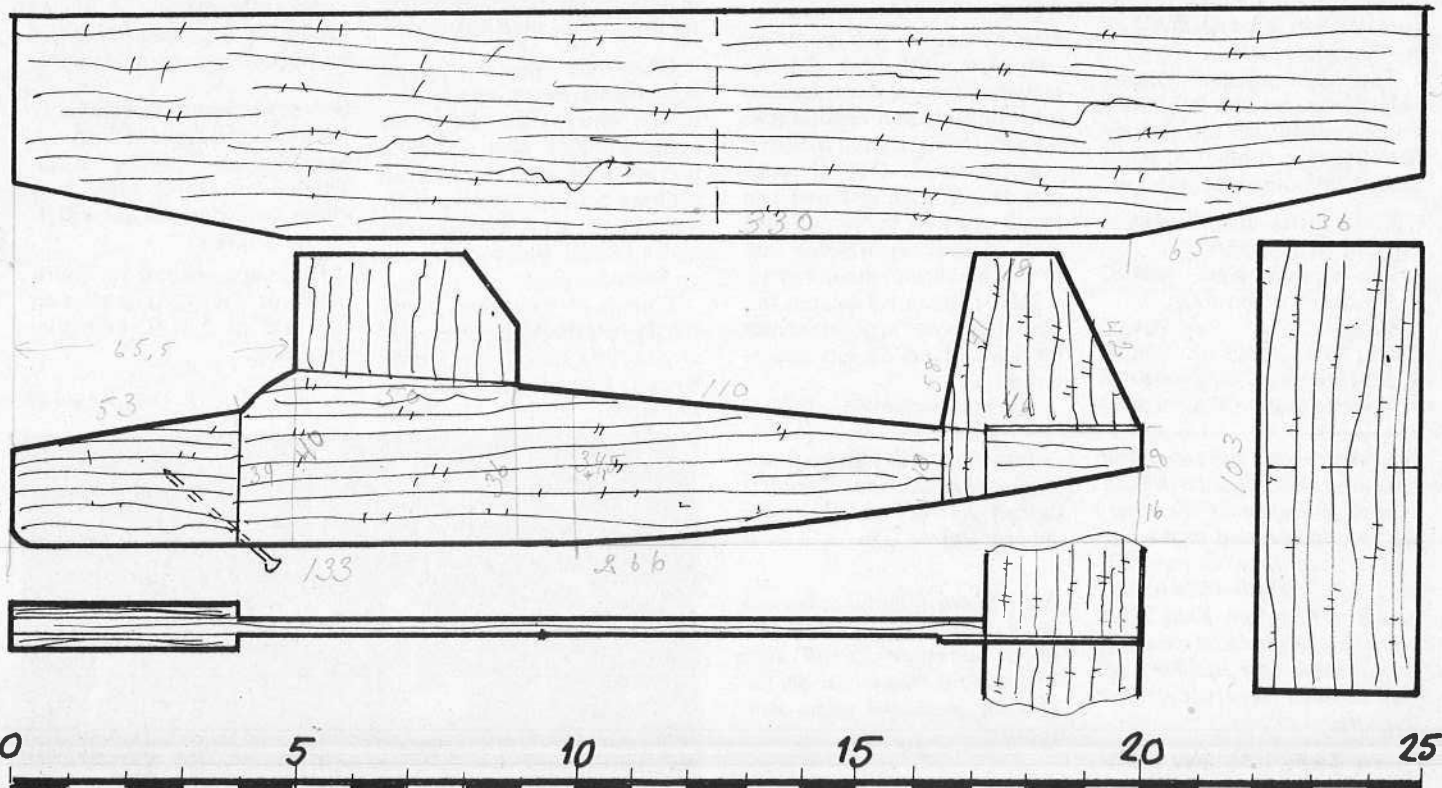
Låt hela satsen vingar torka åtminstone 12 timmar. Sedan är det bara att sandpappra lite på fram- bakkant, innan man limmar fast vingen på kroppen. Runda hörnen i förbifarten också . . .

Kroppen bör vara av 3 eller minst hård 2 mm balsa. Om man tänker gör många gör man först en mall av plywood eller kartong att skära ut balsabitarna efter. Klistra på extra flakbitar i nosen, så att den delen blir 6 - 9 mm bred. Stabilisator och fena gör man av tunna balsafлак. Gör mallar till fenan, om det handlar om serietillverkning. Observera att fenan är limmad mot *sidan* av kroppen (och ovanpå stabilisatorn).

Balansera modellen med att köra in småspik, gärna dyckert (som inte har några flata skallar utan går att stoppa in träet helt och hållet). En av spikarna skall peka snett uppåt-framåt, så man har någonstans att häkta på katapulten. Balansera strax framför mitten på vingen.

Det är näst intill otroligt vad roligt man kan ha i klubben med så lite balsa! Vill man ha bättre flygförmåga, ökar man vingens mått till 33 x 5 cm (= 6 vingar ur ett standardflak) och förstorar de andra delarna i motsvarande grad. Jag glömer nog aldrig en flygdag på Skå-Edeby 1983, då jag och mina medhjälpare assisterade vid bygget av 350 sådana småplan under en dag ute i det fria!

Calle

centimeter

Allt om inomhusflyg

Verlag für Technik und Handwerk GmbH – det är förlaget, som ligger bakom tyska Flug – har kommit ut med en ny bok för modellflygare. Författaren heter Alfred Klinck och boken, som omfattar 48 sidor A4 med 77 bilder och teckningar, avhandlar det mesta inom inomhusflyget.

Efter mer än 20 år finns det återigen en MTB-handbok som ger fakta och råd om den här fashinerande modellflygformen, som inte är så välbekant. Lämpliga material och deras beskaffenheter, bygge med alla knep och tips till själva flygan-

det m.m. beskrivs med sedvanlig tysk noggrannhet.

Den här boken är ägnad speciellt för de "utomstående", som här inte bara kan få en inblick i den intressanta gren av modellflygeri som inomhusflyget utan tvekan erbjuder alla modellflygintresserade.

Boken kommer snart att finnas tillgänglig hos modellflyghandlare och självfallet också hos Hobbybokhandeln.

"Flygarkeologi"

sammansämlad (8 förf. inkl. Norrman) av Jan Norrman, Gidlunds 1984.

Varje bok som ger läsaren inspiration är en bra bok. "Flygarkeologi" är en sådan.

Nu är det så att recensenten flyger till vardags och nu när han har läst boken så brinner han av lust att flyga ut och leta fornborgar . . . Och inte bara det, han vill tala om för alla andra som flyger under luftlederna att här finns ett mycket intressant arbetsfält. Man behöver förresten inte vara flygare för att fångas av detta ämne, som egentligen är ett avsnitt inom flygfotografen där man huvudsakligen sysslar med kartografering. Boken behandlar också detta ämne på ett po-

populärt sätt. I kapitlet "Flygbilder från lantmäteriet" får man veta vilka "standardfotograferingar" som görs och vilka uppdrag man därutöver kan få utförda.

Det ligger leklyne i det här, – att ge sig ut och leta skatter. Ändå lekfullare blir det när man använder sig av modellflygplan, – små helikoptrar, både då man söker och då man arbetar med de arkeologiska fynden.

Detta är den första populära framställningen i bokform om flygfotografering och flygarkeologi. Märkligt att ingen har skrivit om detta förut.

Stig Kernell

Model Aircraft Aerodynamics

Av Martin Simons, University of Adelaide, Australien. Utgiven av Argus Books Ltd.

Bakom rubriken döljer sig över 270 sidor modellflygaerodynamik och annan information. Bl.a. profilkoordinater på användbara profiler till Friflyg, linflyg, radioflyg, kroppar, fenor, stabbar, oldtimer m m.

Jag har läst igenom boken 2 gånger. Första gången i ett sträck. Och visst var den bra, och visst fanns allt med, men

Nya böcker

läsvärt

riktigt nyttig blir den som "uppslagsverk" eller att smälta bit för bit.

För det är en bra bok. Om man överser med att den är på engelska, så är det mesta skrivet på ett sätt som även vi vanliga dödliga modellflygare kan begripa, någon gång kanske den engelsk-svenska ordboken behöver tas fram.

Hör av er till undertecknad om ni är intresserad av ett eller flera ex. Exakt pris kan jag inte lämna, men någonstans runt 80-90 kronor hamnar det.

Lars-G. Olofsson

Tel. 031/49 30 55

Forts

Linflyg-VM ...

Finalen blev en hård kamp mellan tre mycket jämna slag. Smith/Brown hade till finalen fått bättre fart på sin motor och såg ut som möjlig segrare. Österrikarna hade tyvärr gjort sitt då de tappade fenan/sporen på sin modell i en omtanking. De blev därmed diskvalificerade.

Bröderna Uden hade inte tillräckligt att sätta emot engelsmannens modell och deras fina omtankingar. Dessa kunde efter 2000 varv flyga i mål som världsmästare på 7.17,31 – med holländarna på silverplats med 7.29,35. Trots ej fullföljd final blev österrikarna bronsmedaljörer. Holland tog så lagguldet följt av England och Kanada.

Några nya motoridéer kunde ej upptäckas – kanske främst för att ryssarna, som de senaste åren lett utvecklingen, icke var med i år. Holländarna hade ej hunnit få sin nya FMV färdig till detta VM, så vi får vänta till EM 85 för att konstatera, om teamracingen går mot snabbare tider.

Combat F2D

Combaten kom att skötas myc-

ket bra av de tre domarna Richard Lopez, USA: Luido Michiels, Belgien och rob Olyve, Holland, så protesterna var ovanligt få. Det vanligaste problemet om serpentinerna fanns dock kvar. I sin helhet var dock kampen om klippen rättvis. Även om man nog vill påstå, att årets VM blev ett av de mest otursamma för svenskar.

Leif Göransson's förlust mot regerande världsmästaren Tom Fluker, USA, med 4-1 var inte mycket att säga något om.

Kampen var dock jämnare än vad resultatet anger. I sin andra "match" mötte han italienaren Tommeleri och efter en ledning med 2-1 i klipp och markkänning med förstamodellen började problemen. Med en andramodell som gick dåligt kunde inte Leif stå emot. Marktiden blev för stor. Leif var därmed ute ur tävlingen efter två raka förluster – beklagligt, då han annars flög

Per Stjärnesund inledde tävlingen med en vinst – 2-1 i klipp och fördel i marktid mot fransmannen Henry. I sitt andra heat mötte han amerikanen Colombo, som gav ett hårdare motstånd. 4-2 i klipp för USA-aren och fördel i marktid.

Per hade dock en möjlighet att gå vidare genom vinst i nästa batalj. Efter lottningen blev det en ny fransman – Oliver Sequin – som tyvärr visade sig ha mer tur än Per. Efter sedvanligt lintrassel kunde fransmannen gå upp till 4-2 i klipp och Per var ute ur tävlingen. Håkan Östman hade liksom Per vunnit sitt första heat och mötte kanadensaren Gibson. Genom en ny fin flygning med sin snabba nelsonmodell tog Håkan ledningen med 2-1.

Kort därefter flög Håkan modellen i marken och andramodellen gjorde klar för att släppas iväg. Detta kunde tyvärr inte ske, då han vid nedkörningen störtat i reservmodellens linor, som klipptes av och omöjliggjorde fortsatt flygning. Därmed blev det förlust genom marktid.

En vinst i följande heat skulle innebära fortsatt flygning. Cleveland, USA, såg till en början ut att sätta punkt för Håkans deltagande, men när reservmodellen kom upp vid ett underläge i klipp med 2-0 kom Håkan in i flygningen. Med tre raka klipp vann han heatet med 3-2 efter en bejublad uppvisning. Snyggt gjort. Situationen för Håkan var att

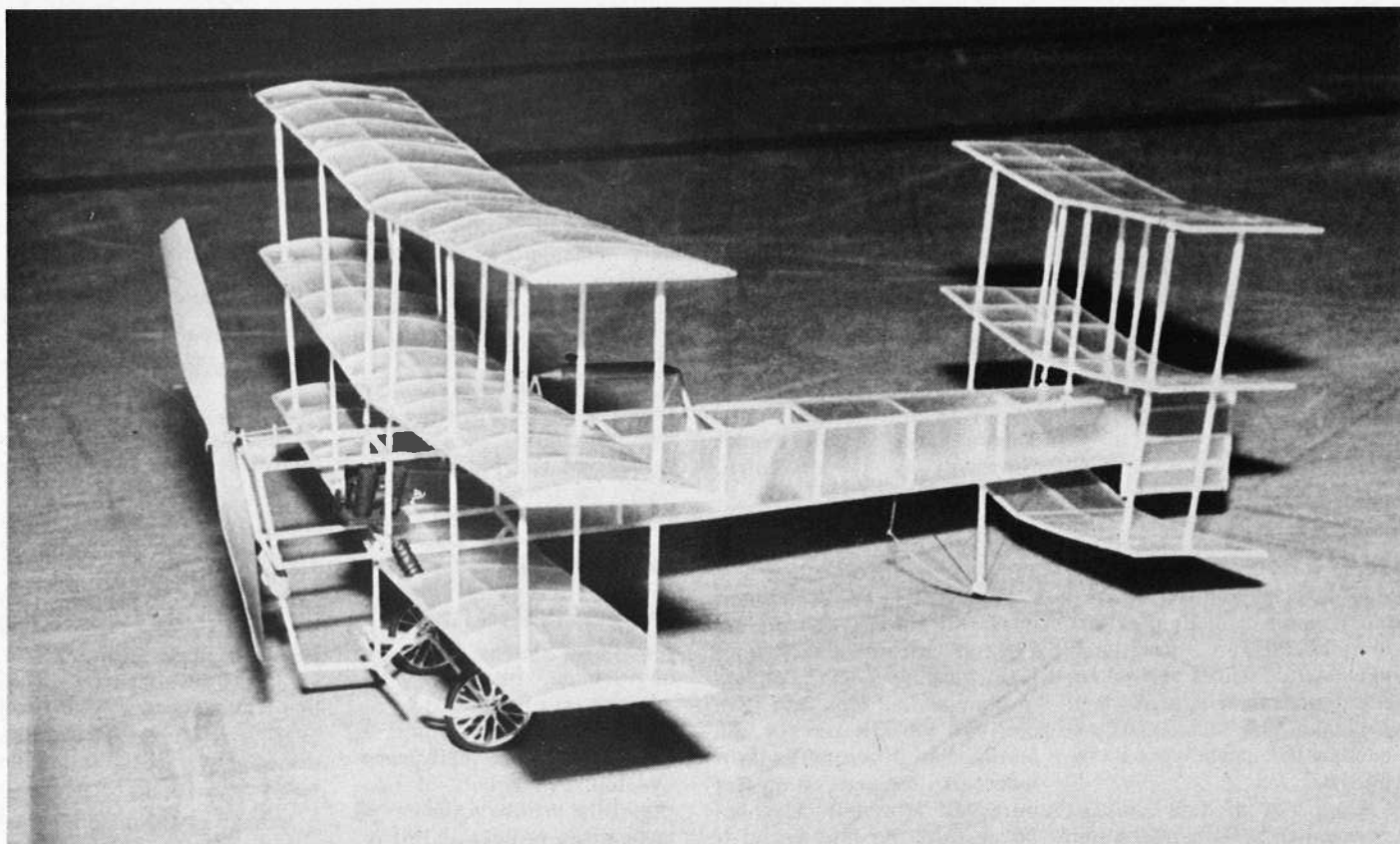
vid nästa förlust var han ute ur tävlingen. Tyvärr kom denna redan i nästa heat mot italienaren Benincasa. Vid 2-2 i klipp gick bägge i marken. Italienaren var först upp, men Håkan hade fortfarande chansen till ett sista klipp. Men tyvärr, det ville sig inte och italienaren vann med 22 poängs marginal.

Efter en hel del fina combatheat stod slutligen holländaren Wakkerman som segrare före sin landsman Fred Meyer. Tysken Forstner tog tredjeplatsen före engelsmannen Burles. Lagsegrare blev Holland före England och Australien.

Motormässigt visade sig Nelson vara snabbare än Rossi, USE och Cipolla. De Cox-motorer, som användes var inte heller i klass med Nelson. Skillnaderna var dock i det hela mycket små. Däremot verkar Henry Nelsons nya combatmotor med bakinsug bli mer populär. Den är okänsligare för bl a smuts än en frontinsugsmotor.

Linflyglandslaget vill slutligen rikta ett stort tack till Nex Resebyrå i Luleå och Göran Hansson för hjälp med en bra reseplanering i Trivselresors regi.

Ewa Axtilius

Peanut-SM 1984

Frösängs sporthall i Oxelösund blev arena för den sista deltävlingen av inomhus S.M. Oxelösund MFK ville kröna en aktiv satsning på inomhusflyg med denna tävling. Förutom peanuttävlandes också med 25-öresmodeller.

Två välmeriterade skala domare hade man också skaffet. Bo Hallgren och Carl Gustaf Ahremark fick 20 modeller att bedöma.

De regler vi tävlat efter under många år har en hel del brister och det är dags att revidera dem. Domarna känner sig inte nöjda med de snäva poänggränserna, där en dåligt byggd

modell kan få lika många poäng som ett mästerverk.

Hur stor del flygningen ska betyda är också värt en diskussion. Alla som har synpunkter på reglerna kan skriva till inomhusredaktören.

När du är inne i en idrotts-hall tänker du nog inte på att luften därinne rör sig! I Frösängshallen såg alla tydligt hur solvärmen på södersidan skapade varmluftsströmmar som störde "25-öringarna" Juniorerna som var tio stycken trimmade ivrigt. Seniorerna var bara tre, då de flesta ville koncentrera sig på S.M-klassen. De

första tävlingsomgångarna i 25-öres hölls medan skalabedömningen av den andra klassen pågick. Några riktigt bra tider blev det p.g.a. den turbulenta luften. Senare på eftermiddagen då luften stabiliserats kom de goda noteringarna. Typiskt var att de 7 bästa resp. 8 bästa tiderna noterades i omgång 5 och 6.

Sven Pontan satte hallrekord med 8.25 min. Bäste junior blev Peter Comet, med en liknande modell som den Sven använde. (Se bif ritning)

När skalabedömningen var klar hade Lennart Lilienbergs,

Stearman fått högsta poäng följt av Olle Blombergs Bücker Jungmann. På juniorsidan överraskade Lars Tolkstam med en imponerande modell "Roc 2a" ett triplan med tre ovanförliggande stabbar! Han vann skalmomentet och fick sen sin modell att flyga riktigt hyggligt det blev en välförtjänt silvermedalj för den prestationen.

Klubbkamraten Christian Edlund var annars den jämnaste och farligaste konkurrenten, bra skalapoäng och bra flygningar gav honom de två första placeringarna i prislistan. Han flög ett par byggsatsmodeller,

Peanut SM Juniorer

1. Christian Edlund	6 p
2. Lars Tolkstam	8 p
3. Peter Comet	9 p
4. Staffan Utzon	10 p
5. Johannes Eneborg	11 p

Seniorer

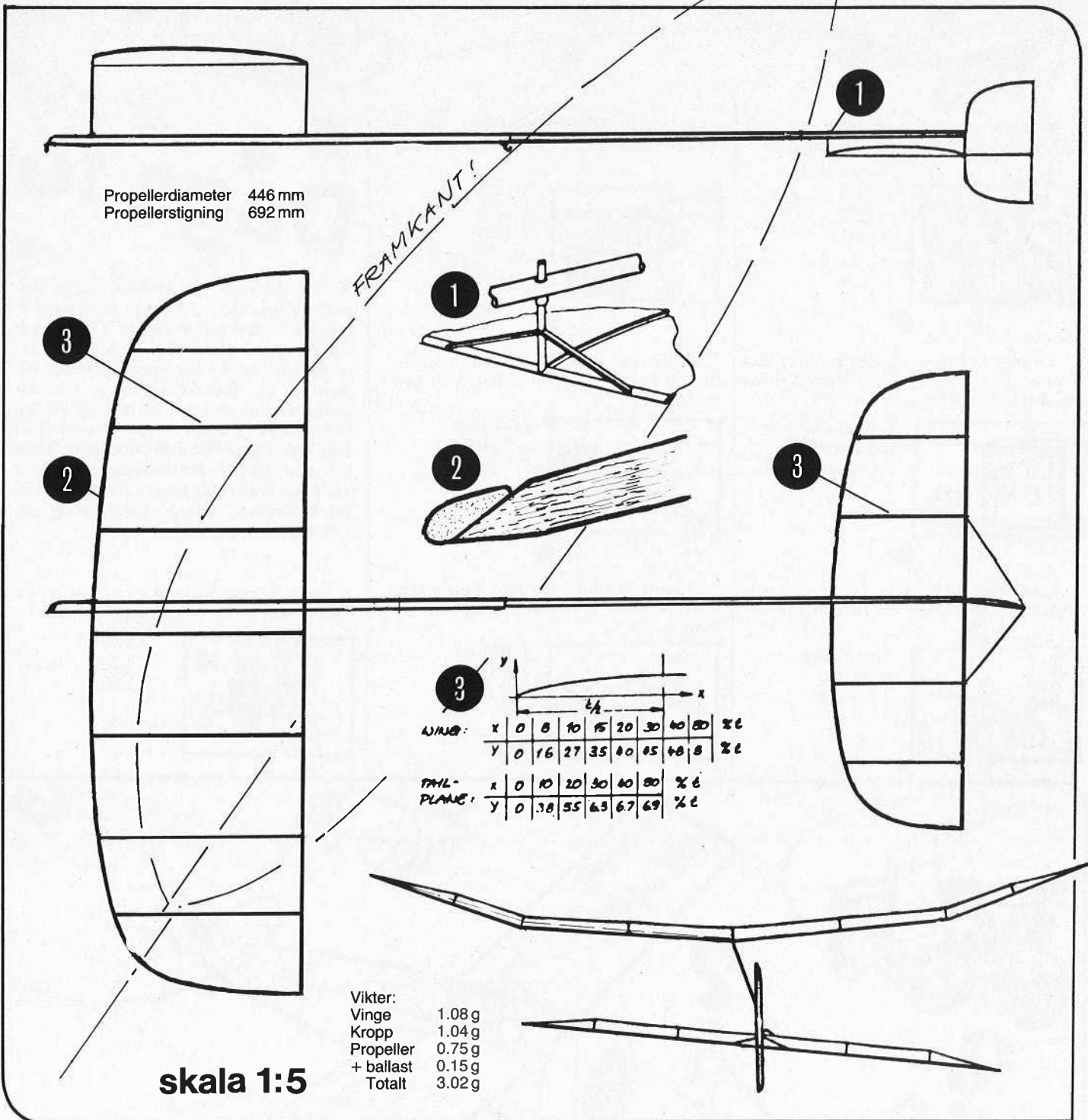
1. Lennart Liljenberg	5 p
2. Sven Pontan	5 p
3. Sven-Olof Linden	10 p
4. Olle Blomberg	11 p
5. Georg Thörnqvist	13 p

25-öres Juniorer

1. Peter Comet	11.28 min
2. Magnus Borg	10.01 min
3. Lars Gerdin	9.21 min
4. Christian Edlund	8.42 min
5. Mats Johansson	7.26 min

25-öres Seniorer

1. Sven Pontan	16.40 min
2. Göran Fällgren	9.14 min
3. Olle Blomberg	8.15 min

"Lacey M10" och "Nesmith Cougar".

Lilienbergs Stearman flög inte så bra, som hans "Isaac's

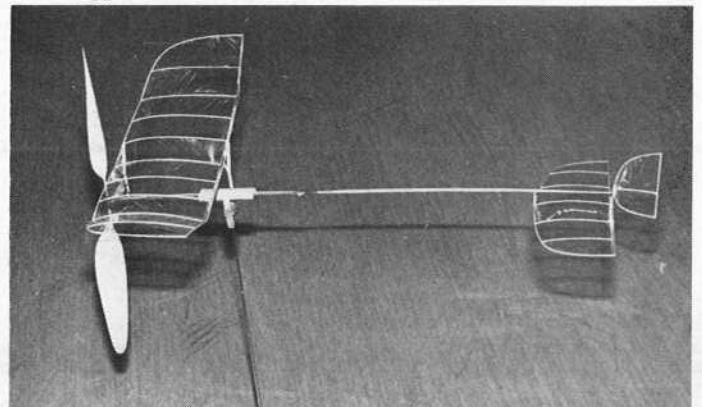
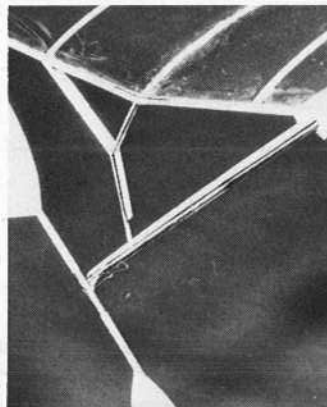
Fury". Bäst av alla flög Sven Pontan med sin "Lacey"- det blev som någon gång tidigare. De två hade samma platsiffra

och då måste omflygning till-gripas. Nu behagade Svens modell ta en för vid sväng och flög in i väggen efter 8 sek. Det

blev en promenadflygning för Lennart, som därmed försvarade som mästerkapitel.

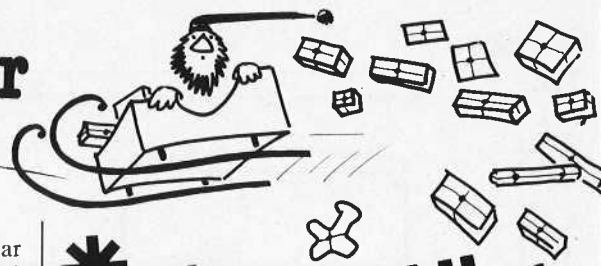
SOL

Överst i v silvermedaljören Lars Tolksatms peanut-modell "Roe 2a". Nertill skaladomarna C-G Ahremerk och Bo Hallgren poängsätter en Lacey M10. T h denna sida ses Sven Pontans 25-öresmodell - observera kolfiberförstärkningar på kropp och vingstötter.

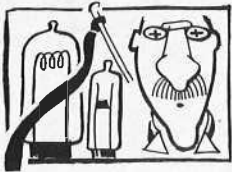

flygjulnötter

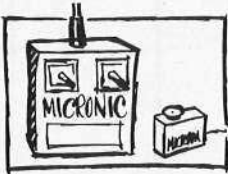
1. RC-tävlingar har man hållit på med länge. Men när började man egentligen?

- 1. 1925
- x. 1935
- 2. 1945

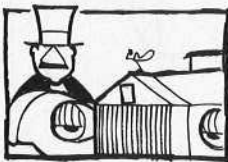
2. En gång i världen tillverkades en radio i Sverige. Den hette Micronic. Vem låg bakom den konstruktionen?

- 1. Westerberg
- x. Söderberg
- 2. Österberg

3. Lord Wakefield drog igång den s k Wakefieldcupen. Han var rik och han var s k

- 1. oljekung
- x. bilkung
- 2. kölkung

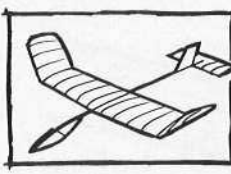
4. A propos Wakefield-gubben, när var det han körde sin första Wakefield-tävling?

- 1. 1928
- x. 1930
- 2. 1932

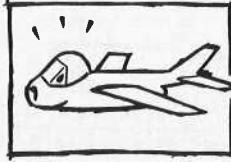
5. SMFF har många s k enhetsmodeller. Man började för länge sedan. Vad hette den första?

- 1. Tempo
- x. Tempus
- 2. Tellus

6. Messerschmidt kom med ett flygplan, som liknande vår egen 29 Tunnan. Vad hette hans?

- 1. Bf 1001
- x. P 1101
- 2. Mf 2001

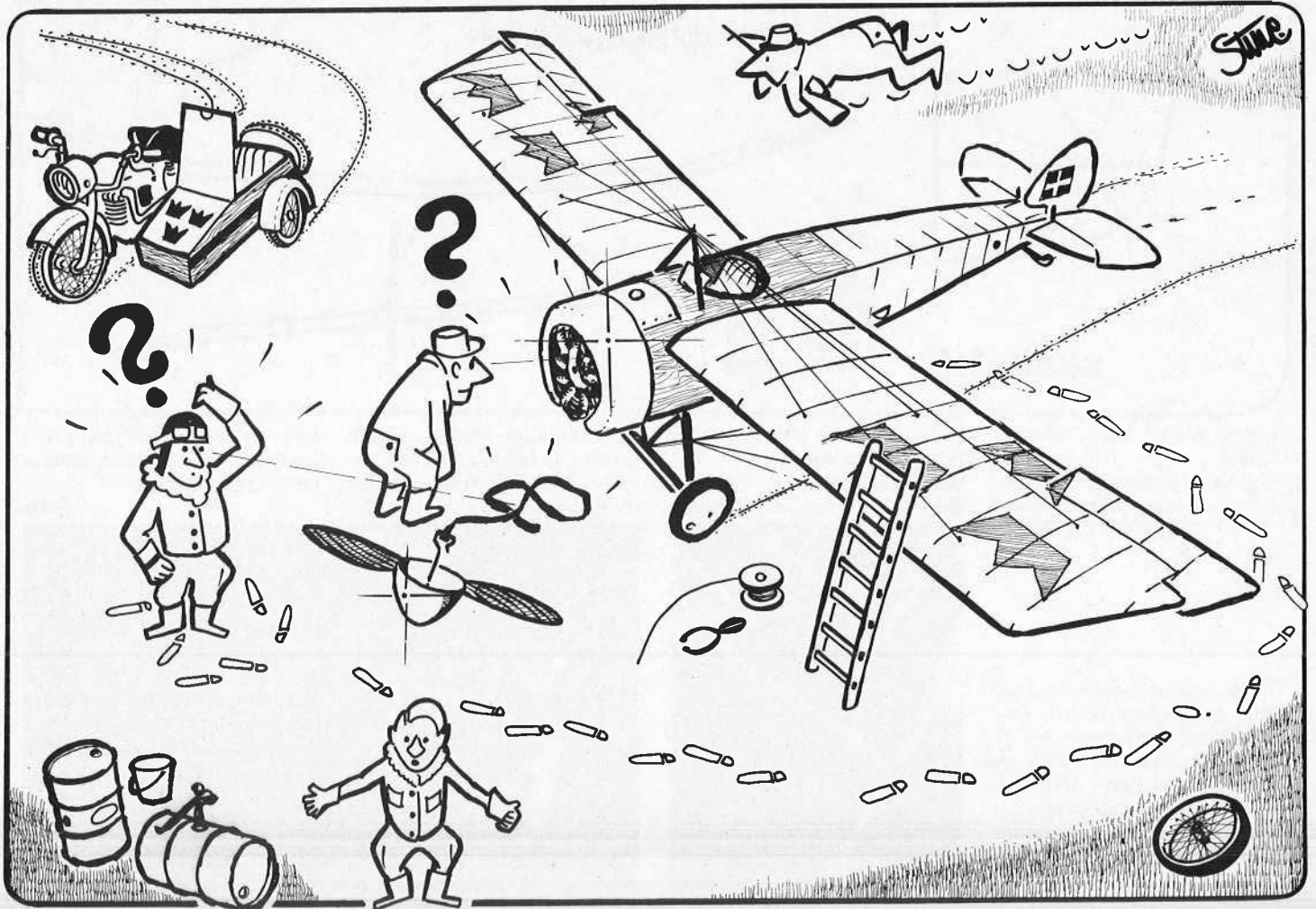
* * Dags för *

Så var det dags för Modellflygnytt julnötter igen. Och vi hoppas på stort deltagande - fina priser väntar. Det är som vanligt en s k tipstävling med allmän flygeriblandning. Vi har också upprepat oss med en ny "finn-fel"-teckning, som naturligtvis även den har anknytning till flyg och modellflyg. Skriv ner Din tipsrad på en lapp och stoppa sedan den och en av "finn-fel"-bilderna (där Du med ringar markerat var felet finns) i ett kuvert, som sänds till: Modellflygnytt, Påarps Kattegattväg 14, 305 90 Halmstad.

7. Ett nytt frimärke kom med Nyberg och hans Flugan på. Vilket frankeringsvärde?

- 1. 1.90
- x. 2.70
- 2. 3.60

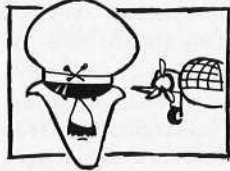
Julkryss

Julflygnötter

Var snäll och skriv utanpå kuvertet hur många fel Du funnit, samt se till att det blir poststämplat före den 15 januari 1984. Lycka till!

8. Bigglesböckerna var spännande och en som gjorde det svårt för Biggles hette

1. von Strohman
- x. von Stolheim
2. von Stalhein

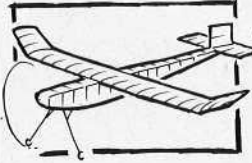
9. När kom Sveriges första frimärke med ett flygplan på bilden ut?

1. 1924
- x. 1936
2. 1942

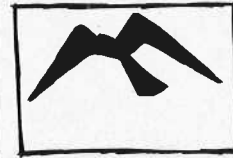
10. Tern – en gummimodell på 40/50-talet var rätt bra. Vem kom den ifrån?

1. Truedsson
- x. Alga
2. Wentzels

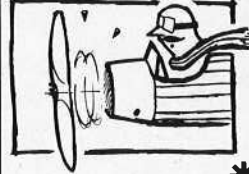

11. Rovfåglar har vi ofta på våra modell-flygfält. Vad heter den här lilla ryttlande saken?

1. Tornfalk
- x. Duvhök
2. Sparvhök

12. Nieuport, Camel och andra hade s k roterande motorer. Men vad var det som roterade?

1. motoraxeln
- x. svänghjulet fram
2. prop + motor

13. Det här märket användes av en svensk fabrik som tillverkade flygplan under en kort tid.

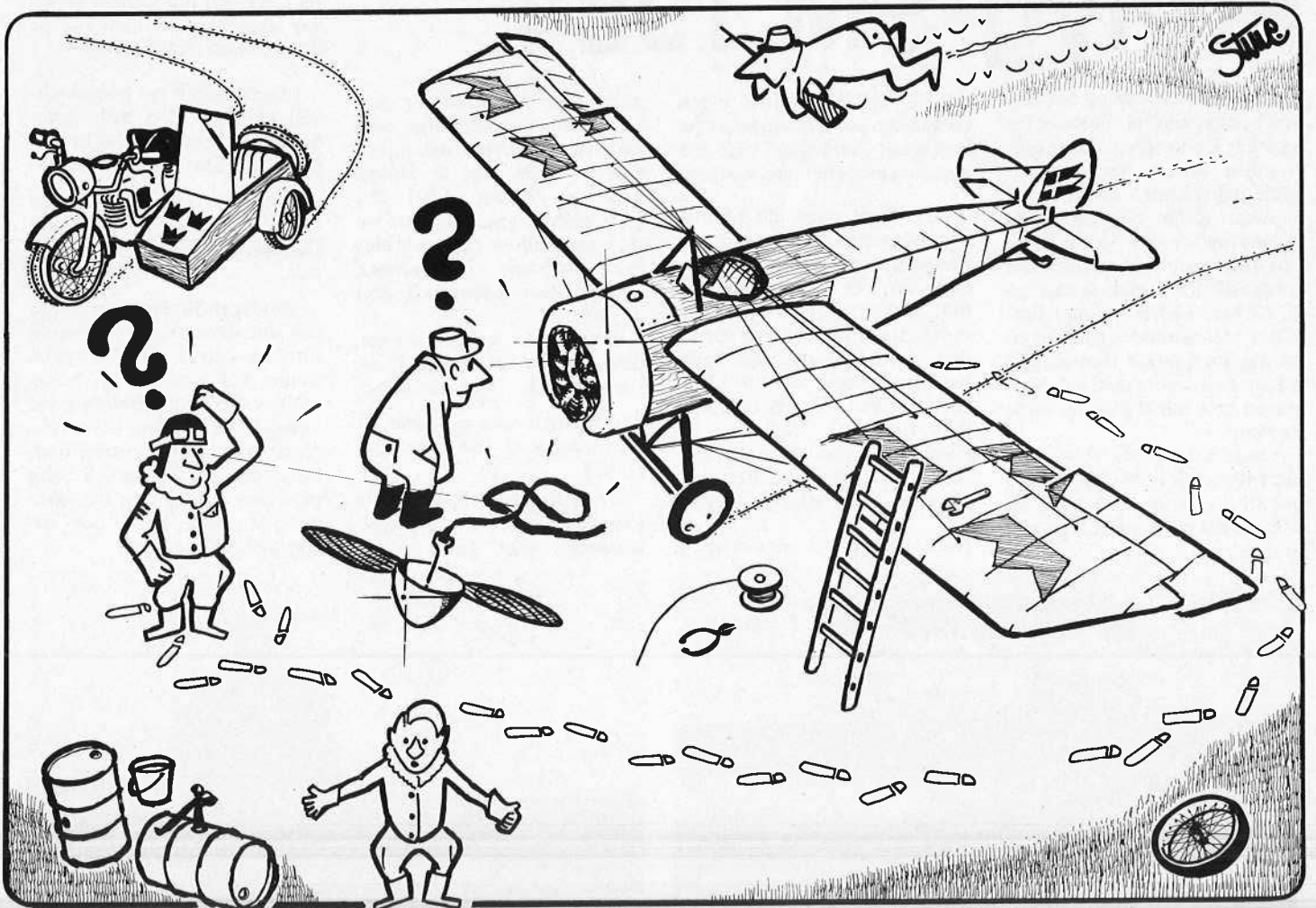
1. Hägglunds
- x. Thulinverken
2. ASJ-verken

14. J29, S29, A29 – det var Tunnan det. Länge levde hon, men hur många tillverkades?

1. 461 st
- x. 561 st
2. 661 st

namnet i B1 och F1G – Bror Eimar vann, som vanligt. Gamen hade tagit med 77-cm gummiklassen på prov. I den vann Lars Gerdin, Nimbus på jämna flygningar före enda flickan i klassen- Sofia Wivardsson, som var ensam att flyga max med sin ”Knarren”. Då det gått en viss inflation i SM-klasser vore det kanske lämpligt att göra en uppdelning så att juniorerna får denna 77-cm klass som sin egen SM-klass medan seniorerna fick behålla den gamla B1-klassen med 10 dm² bäryta som sin SM-klass. Den nya regeln med 13 dm² bäryta här gjort B1 till ytterligare en segelmodellklass med hjälpmotor. F1G med sina 10 g snodd är ett lämpligt steg upp efter 77-cm. Den klassen kan vara både junior och seniorklass. MEN låt B1 vara EXPERT-klassen. Den är svår att flyga därför att motorkraften är stor, det var tjuvningen med B1/10 dm². I C1 tycks utvecklingen stå still, men klassen flygs väl bara på SM?

Troligen betydde borttagandet av tävlingsavgiften på HKG en pånyttfödelse av klassen. 15 juniorer och lite färre seniorer var anmälda. Vi kan nog se fram mot ett ökat intresse.

Friflyg-SM 1984

Ett S.M. i Norrköping betyder stort deltagarantal, flertalet får ganska korta resor, arrangemangen brukar vara välordnade och vädret – inte har väl Gunnar Kalén och de andra ”gamarna” något avtal med Aeolus, men i år precis som 1980, då S.M. gick senast på F 13 blev vädret otroligt bra. Efter veckor med regn kom en lördag med mulet förmiddagsväder men senare med sol. Söndagen blev minst lika fin, ännu soligare.

Onda tungor har velat säga att friflyget är dött – eller håller på att dö. Årets S.M. visar att allt sådant tal är dikt, lögn och statistik.

FRIFLYGET LEVER! ingen tvekan om det 104 modeller på lördagens ”ettävling” och 108 anmälda modeller på söndagen.

Det blåste inget alls på lördagsmorgonen. Det kan betyda problem med start av små segelmodeller. För de flesta gick det bra. Så t ex nådde 14 juniorer maximala 120 sek i första perioden. Efter 4:e perioden hade bara två av dem full tid. Christian Edlund, Kumla och Anders Berglund, Vaxholm. Så kom solen i sista perioden, det blev stor termikaktivitet och givetvis även sjunkområden.

Nu sprack bådas max-serie. I

stället kom mini-junioren Anders Broberg, Borlänge som bara missat en (1) sek. upp i ledning. Jodå, det är Håkan Brobergs telning. Med fars goda hjälp klarade Anders sin sista start till en max och blev Svensk Mästare – 7 år gammal! Har Guinness Rekordbok hört av sig?

Seniorernas uppgörelse slutade i en fly off mellan Lasse Larsson och Inge Sundsted.

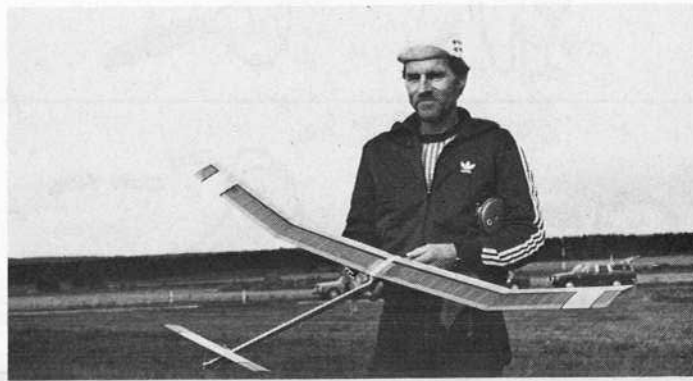
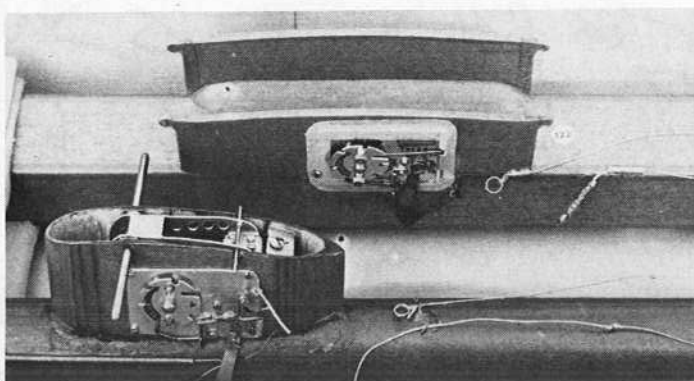
Den förstnämnda avgjorde till sin fördel med 180 mot Inges 123 sek.

Att tekniken från de stora klasserna håller även i småklasserna visar också seger-

I lagtävlingen var Solnaklubben omöjlig. Man hade kombinerat ett rent seniorlag och ett juniorlag. De blev 1:a resp 2:a.

Juniorerna från Nimbus knep brons före garvade kämpar i Esklistuna, Östersund och Uppsala.

Söndagen 30 sept. Sommaren tog slut denna dag. Normaltid inträdde och vi måste starta en timma tidigare för att hinna med ev. fly-off. Startplatsen var ändrad, då vinden kom från annat håll. Ganska snart ändrades den riktningen och 2-4:e perioderna flögs från ost, sista perioden flögs från den ursprungliga riktningen.

Solen bröt igenom molntäcket redan i andra perioden och det blev mer termikflygning denna dag.

De tävlande i klass F1C höll till ett par hundra meter från den övriga startplatsen och blev ej beroende av ändringarna. Därför kunde de snabbare genomföra sina tävlingsstarter.

Det var bra för 6 man flög fulla 5 max och måste göra skiljeflygningen. 5 klarade 240 sek, men i sjunde starten kom avgörandet, då Hans Lindholm med 4 sek marginal segrade före Gerald Bohman. Hasse tog också sin sista poäng för att bli "Stor grabb". – Grattis! Även i F1A blev det fly-off. 7 tävlande gjorde upp om mästartiteln.

Michael Borell segrade före L.-G. Olofsson, som nu kunnat ägna mer tid åt flygning sedan han släppt red.- jobbet i Mfn.

Michael, som i 15 år tillhört toppskiktet i denna klass – VM debut redan 1969 – tog sitt första SM i segelmodellklassen.

I F1B blev det inte någon fly-off. Ingen tävlande nådde full tid i alla starter. Det var ovanligt många tävlande med, 22 anmälda. Byggsatsverksuonen av "Tiika", Bror Eimars konstruktion har betydligt mycket för det ökade intresset. Givetvis måste Bror utveckla sina modeller och till årets SM kom han med en nyskapelse som innehöll många finesser. Först och främst gäller det propellerna, som påminner om ryssarnas med timerstyrd låsning av propellern i flöjlat läge för utkast med stillastående propeller. Nu svek materialet, det är små dimensioner det rör sig om, och propellern fick felaktiga vinklar med störtspirall som följt i två starter. Vingen har en mekanism för vinkeländringar inbyggd i pylon. Hela modellen är en betydligt mer strömlinje-

formad skapelse än den gamla konstruktionen. Tyvärr uteblev en junior i gummimotorklassen, varför de två startande ynglingarna fick kämpa mot seniorerna. Bäst av dem blev Per Findahl, Norberg som så när hade blivit dubbel juniormästare. Han vann nämligen F1A före Magnus Sundstedt, Borlänge.

Anders Håkansson trodde nog att loppet var kört, då han tappade 3 sek i första perioden.

Strax innan hade han gjort 2 trimstarter på 3.15 och 3.20.

Både Anders och Lennart Hansson kör med enkla funktionella modeller utan mekanik, inte ens timer – men deras plan flyger lätt och stiger snabbt. När de dessutom har tränat upp sin känsla för "bra luft" brukar det gå vägen. Anders visade än en gång att man inte ska ge slaget förlorat för att en start går dåligt. I de övriga 4 perioderna flög han fullt och då närmaste man Peo Bergström – ganska ny i toppskiktet i F1B – tappat 9 sek var den sjunde! (7:e) SM-segern i Wakefield-klasen klar. Senast vann Anders just på F13 år 1977.

Lagtävlingen blev intressant. Då alla resultat sammanställdes befanns Eskilstuna Fk ha vunnit på maximala 2700 swk 4 sek före Östersunds MFK. 17 lag deltog. Med den fria kombinationen av tre modeller ur valfria klasser har lagmästerskapet blivit åtråvärt igen.

Samtliga deltagare erhölet diplom. Till de främsta delades även ut plaketter och hederspriser. Tävlingsledaren Gunnar Kalén var mycket nöjd med de tävlandes uppträdande och glad åt friflygets upprekning. Grenchefen Bo Modéer tackade på de tävlandes vägnar.

SOL

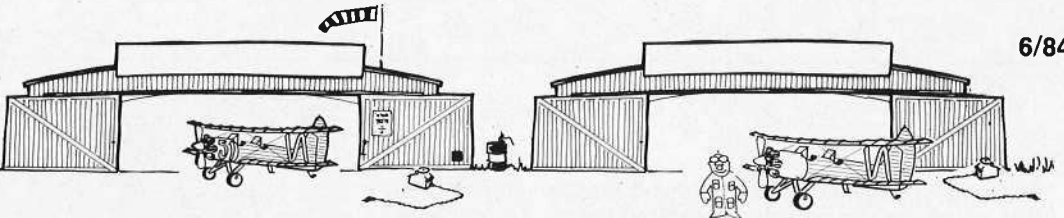
Vinjettbilden t v visar fru Siv som ankare åt Anders Håkansson, som vann Wakefield för sjunde gången.

Nertill detaljer från Bror Eimars nya Wake med timerstyrd vinkelomställning av vingarna, samt Lasse Larsson, mästare i A1 sen. Högersidan uppifrån: Per Findahl får hjälp av pappa

Lennart. Per blev bäste jun i F1B och vann SM i F1A jun. Anders Edström, silver i C1.

Michael Borell hade motorproblem i C1 men vann F1A i stället. HKG-mästaren Mikael Wiman och nederst svenske mästaren Anders Broberg – 7 år! – från Borlänge. Han vann A1 jun med sin Cikada.

Pappersklädsel på modellen

Jag har många gånger fått frågan om vad jag har för klädsel på mina modeller. När då svaret blir att jag har använt mig av japanpapper på en balsakonstruktion följer diverse frågor.

Låt oss först ta fördelar och nackdelar med pappersklädsel.

Den stora fördelen är viktbesparingen. Jag kan inte lämna någon jämförelse mellan olika material men papper är lättast.

Det är också enkelt att få en plåtliknande yta och att simulera plåtskarvar. Dessutom är det billigt.

På minussidan har vi styrkan. Papper kan aldrig mäta sig med sidan, solartex eller glasfiber/resin. Men om vi håller oss till balsaklädda konstruktioner skall inte styrkan ligga i yttersta skiktet. Ytskiktet som sådant blir däremot känsligare och man får vara mer aktsam då det är lättare att göra bestående skador som ex. vis intryckningsmärken.

Nu över till behandlingen före klädseln. Börja med att slipa noga alla ytor som skall kläs med fint slippapper (240). Lacka sedan med en 'krympfri' lack. Jag använder polerlack.

Lacker som modelspan, spännlack, zaponlack m. fl. har nackdelen att spänna när den torkar.

Man kan med fördel blanda lite talk i lacken för att få en bättre fyllnadsgrad. Efter första lackningen är det ånyo dags för fint slippapper (400). Nu först är det dags för den första spacklingen. Detta p g a nålhål och skarvar har blivit tätare efter lackningen. Bortslipning av överblivet spackel följer och ånyo lackning. Denna procedur fortsätter tills en slät sidenmatt yta erhålles. D v s ungefär 5 lacklager beroende på hur lacken är utspädd. Lika delar lack och cellulosa förtunning är lagom.

Nu följer klädningen med papper. Några kom ihåg först!

Använd **inte** vått eller fuktat papper. Vattenstänk som torkat har också förstört papperet.

Skrynkliga papper som fått denna behandling är odugliga och kastas. Endast släta och jämna ark för bästa resultat.

Som exempel skall jag beskriva klädningen av en ving. Klipp till ett ark som täcker ex-vis vänster vingöversida.

Låt papperet gå utanför kanterna, ung. 2-3 cm. Pensla på cellulosa förtunning i en smal 'sträng', 2-3 cm, från vingens tjockaste del vid roten och utåt vingpetsen. Utgå från denna 'sträng' vid nästa penseldrag och vidga den ut mot fram och bakkant. Fortsätt så till dess att papperet är fäst ut till kanterna.

Lacka nu med utspädd lack ytterligare två gånger. Nu är det dags att skära rent och hyfsa till runt kanterna. Använd fint slippapper (400) mot bakkanten och slipa genom papperet

mot kanten. Detta är bättre än att vika runt kanten, då detta inte blir så snyggt. För fram-

kanten använder jag en skarp kniv eller ett rakblad och skär bort papperet så att halva framkanten blir täckt av papper. Lackningsarbetet fortsätter nu till dess att en fin slät yta erhålles, med slipning mellan varje lacklager. Sex lager lack bör räcka men kan naturligtvis variera.

För den som är intresserad av att märka ut och ritsa in plåtskarvar har tillfället kommit.

Nu är det dags för grundning och där använder jag vanlig grundfärg typ Alcro eller Beckers. Den slutliga färgsättningen kan förslagsvis utföras med vanlig lackfärg typ Alcro eller Beckers.

Och så vill jag avsluta med ett bevingat ord "Lycka till".

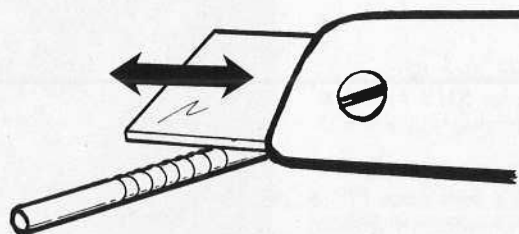
Lars Helmbro

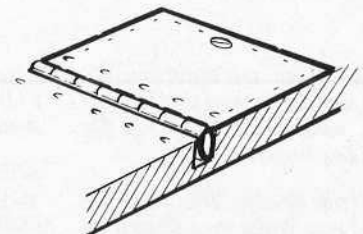
Simulera gångjärn

Alla flygplan har åtkomstluckor för inspektion, olje-, bränslepåfyllning, eldsläckare osv. Dessa är oftast upphängda i något slags gångjärn. Att göra dem fungerande är i de flesta fall inte nödvändigt. Att utelämna dem går oftast inte. Jag har använt mig av metoden enl. skisser:

Lars Helmbro

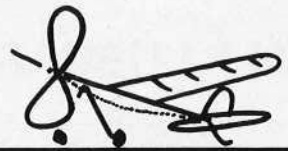

Al-rör i lämplig dim.

Rulla röret mellan en kniv och arb. bänken för att få skåror.

Skär ett spår tätt intill luckans kant. Om nödvändigt pressa al-röret till rätt bredd.

Dags för Julkryss igen

Den molokne tomten har fortfarande problem. I år gäller de landningen som synes. Om du löser korsordet kan du i skuggade fälten få fram några ord som kan passa in i situationen. Krita ner dem på ett nyårskort eller så som jag får, så blir det nog nån belöning till först öppnade rätta. Senast 15 jan. vill jag ha svaret. Rebusen ingår inte i tävlingen, men kanske kan vara hjärngymnastik i all julslöhet.

*

Den tvåmotoriga gummi-motormodellen har byggts i några exemplar av brev att döma. Björn Jansson i Uddevalla har byggt en storvariant med Abdulvinge och Knarrenpropellrar. Och Kalkyl i Bollmora tipsar om att man får lagom kurv om man vevar upp ena propellern 5% mer än den andra. Det skall vara en professor till det, men tack för tipset Kalkyl.

*

Min version av "DC3" hade Höken-vinge, som jag skrev.

Den är klädd med plast, som har vissa klara fördelar mot den traditionella papper-lack klädseln som beskrevs i förra hörnan. Först och främst, det luktar inte. Svag lacklukt kanske är som parfym för byggaren, men sällan för övriga i familjen.

Stark lukt är inte nyttigt att nosa i för någon. Det slipper man med plast. Det går också fort att klä. Ingen torkning. Plasten har en seghet som jag tycker ofta är en fördel på mindre modeller där vridstyvheten inte är något problem, men fjädrande förmågan är desto viktigare. Men det går inte att ha plast på vinge med inåtvälvd undersida. Plasten lossnar när man spänner.

Plasten i sig har tre egenskaper.

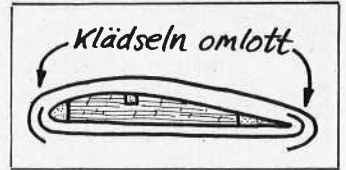
1 den krymper när den värms över en viss temperatur. 2 den har ett limskikt på ena sidan.

3 den har inbyggd färg. Klädning är inte så svårt, men räkna inte med att det blir perfekt första gången. Över och undersidan kläs var för sig med lite överlappning. Klipp alltså en bit plast, lite bredare än vingen. Drag av skyddsplasten. Lägg

klädseln på vingen och fäst med strykjärn (inställt på svag värme) runt om. Samma på andra sidan. Klädseln går alltså lite runt fram- och bakkant. När båda sidorna är klädda, höj värmen något och för järnet några mm över plasten fram och tillbaka. Först skrynklar den sig

ännu mer, men ögonblicket efter drar den ihop sig. Krympförmågan är förvånansvärt stor och även ganska stora rynkor brukar gå att få bort. Viktigt!

För att inte vingen skall bli skev måste man spänna lite i taget på båda sidor.

Vi hör!

Bagge

BUNT JORDEN			180 SEK						
			M						
PAPERGOJA	A	R	A	DÄLIG LYCKA	GÖR TAG PÅ			LUNCH	SYNS I TV.....
66	S	E	X	O	R	STYR PLAN	T	M	
			LITET LAND	T	A	P		P	A
							DRAR RODER		
TALLPINNE	F	U	R	LL	L	I	S	T	
						GÖRA KRUKA AV	L	E	R
UTTAGNINGSKOMITE	L	K		... NISSE	M	O	R	A	
HÖJA SIG	S					T	V	S	AB PÅ TVSKA
						BO NILSSON			
					LÄKA	B	O	T	A
24/2	T								
	E	V	A			N			

Lyckad helikopterträff i Klippan

Den 8-9 september i år avhölls en helikopterträff i Klippan på RfK Gripens modellflygfält vid Havgård. Lars Olsson från Malmö och Christer Persson, Halmstad, hade gått samman och stod tillsammans med RfK Gripen som arrangörer.

Det var första gången en helikopterträff kom till stånd i södra delen av Sverige. Det blev en lyckad tillställning med hela 20-talet helikoptrar liksom en hel del helikopterfolk. Målsättningen med weekendträffen var att samla så många som möjligt av "chopper"-flygarna i södra delen av landet samt även få fram alla helikoptrar, som finns stående hemma. Det senare inte minst viktigt, för det gäller att få till stånd en nytändning hos dem, som det inte gått så bra för. Dvs hjälpa till med trimning av deras helikoptrar och ge dem de råd de behöver.

Lördagen, som inte bjöd på speciellt bra och trevligt flygväder, ägnades mest åt snack om trimning och andra detaljer.

Men det blev även plats för flygning av bl a Lars Olsson och Christer Persson, som visade sin Vertol-helikopter, som han även hovrade lite med.

Söndagsvädret var lite mer inbjudande och nu kom det också en hel del folk – inte bara helikopterflygare utan också andra intresserade. Rune Svenningsson från RC Elektronik i Gislaved infann sig också och visade upp sina Hirobo helikoptrar. Lars Olsson demonstrerade ett träningsställ, som kan vara bra för alla nybörjare. Det stället bestod av en ram i aluminium med fyra frisvängande hjul i varje hörn. Stället innebar bl a att man kunde taxa med helikoptern och även starta och landa som ett konventionellt flygplan.

Något tävlingsmoment hade man inte lagt in i programmet den här gången, utan tonvikten var lagd på en helikopterträff helt utan några som helst stressmoment: här skulle flygas och snackas och trimmas och ge råd och hjälpas åt. Till samtliga deltagares glädje.

Så till nästa år planerar man en liknande träff. Och hoppas på fler deltagare och många helikoptrar. Och speciellt sådana, som blivit undanställda på grund av problem av allehanda slag.

*Christer Persson
Hökaklubben, Halmstad*

In memoriam

Aulis Lehtinen lämnade oss hastigt tisdagen den 2 oktober 1984.

Aulis var en mycket intresserad och framstående modellflygare.

Bland meriterna kan nämnas ett SM i Pylonflyg år 1972. De

sista åren tävlade han även en del i F3B.

När RfK Viggen W 128 startades var Aulis den drivande kraften och han har varit klubbens ordförande hela tiden. Som klubbordförande var Aulis mycket mån om nya medlemmar, han hjälpte dem med allt inom området och var känd som en person som ställde upp i alla väder. Vidare var han den drivande kraften bakom alla arrangemang som klubben åtog sig.

Aulis var en mycket omtyckt kamrat och flygare och saken efter honom är stor bland alla hans vänner.

*RfK Viggen
Leif Fahlin*

Rena luftkriget

Så stor det i Nya Wermlands-tidningen när Karlstads modellflygklubb firade sitt 40-årsjubileum på Bredlanda utanför 400-åriga Karlstad. Solen lyste över Bredlanda när över 20 st modellflygare visade en stor publik (ca 500 pers) ett brett program medan den inte helt okände modellflygaren "Kalle Sändare" höll låda. Förutom en fin flyguppvisning fanns servering av korb, dricka, kaffe, saft och bakverk, lotterier med priser från Leksakshuset och Ell-AIR HB. Det fanns även en möjlighet för publiken att pröva modellflygning med dubbelkommando. Det var många klubbar som stod för uppvisningen. Förutom Karlstad fanns Kil, Sunne, Årjäng, Kristinehamn, Edane, Vansbro och Vallentuna. Ljuspunkter att minnas i höstmörkret är Bert-Erik-Stövlings fina helikopter-

uppvisning och Bengt Johanssons rundtuffande reklamsläp för kommunen och klubben. Han bogserade även segelflygplan. Men den absolut mest bejublade uppvisningen stod hemmaklubbens combatflygare Matz Franke och Tomas Rasmusson för. De gjorde en uppvisning av showkaraktär som slutade med att cellplasten yrde i luften. Då kunde publiken höra deras glada rop:

– Vi har ett par modeller till! Denna fina feststämning förstördes något en lördagskväll i september när klubbhuset nere i Karlstads hamn brann ner.

Vi hoppas dock på ett nytt meeting med fina uppvisningar 1985.

*Karlstads MFK/RC
Lars Nilsson text
Lennart Nilsson foto*

Förbundsmöte 1985
Hotell Skogshöjd, Södertälje
23-24/3 1985

FÖRBUNDEXPEDITIONEN

Förbundsexpeditionen hålles stängd mellandagarna 27-28 december 1984.

FÖRBUNDSMÖTE 1985

Nästa Förbundsmöte kommer att hållas i Södertälje, Hotel Skogshöjd, 23-24 mars 1985.

Inbjudan kommer att utsändas till klubbarna i slutet av januari 1985.

MOTIONER OCH FÖRSLAG TILL SMFF:S FÖRBUNDSMÖTE OCH GRENKONFERENSER 1985

OBS! NYTT DATUM

Enligt Förbundsmötesbeslut 1984 skall motionerna och förslagen vara förbundsexpeditionen tillhanda senast 7 januari 1985.

REMISS NR 2 FRÅN SMFF:S UTREDNINGSGRUPP 9

Utsänd med månadsmeddelande 841115. Remissvaren skall vara förbundsexpeditionen tillhanda senast 1984 12 19.

SAMMANDRAG AV STYRELSEPROTOKOLL FRÅN MÖTE 841006-07 I STOCKHOLM

- Björn Lundin rapporterade från Nordiska Modellflygkonferensen i Helsingfors. Bl a hade beslut fattats att tv ej utlysa NM i linflyg då endast Finland och Sverige ställer upp med landslag. Styrelsen anser detta beklagligt och beslutade verka för ett återinförande av NM i linflyg.

- Priserna för förlagsmaterial justeras upp något.

- Diskuterades den ekonomiska situationen och vad den uppdelade utbetalningen av bidrag från Statens Ungdomsråd (SUR) innebär för oss. Intäkterna tycks bli lägre än budgeterade men likviditeten till årets slut förväntas bli som 1983.

Styrelsen bedömer därför den ekonomiska utvecklingen sådan att inga speciella ingripanden behövs.

- Styrelsen har tagit ett banklån och inköpt expeditionens ordbehandlare/dator IBM Serie 80 för att minska räntekostnaden.

- Det mycket dåliga arrangemanget i Danmark av NM i F3A diskuterades. Beslutades att påtala förhållandet vid nästa Nordiska Modellflygkonferens som hålls i Sverige i början av sept 1985.

Friflygmötet i Västra Frölunda 4 november 1984

Mötesdeltagarna hälsades välkomna av friflygets grenchef Bo Modéer och lokalarrangören Lars-G Olofsson.

Budget-85

Bo Modéer inledde resonerandet om friflyggrensens ekonomi med att konstatera att de senaste åren har gett allt mindre pengar till friflygarna, att användas till internationellt tävlingsdeltagande, träningsläger för landslagsmedlemmar, olika aktiviteter för breddning av friflyget etc.

Den vikande ekonomin har flera orsaker. Tävlingsaktiviteten har minskat. Detta ger mindre belopp från tävlingsavgifterna och medför mindre bidrag från SMFF. Tävlingsavgifterna är oförändrade sedan åtskilliga år.

Den minskade tävlingsaktiviteten torde sammanhånga med ökade kostnader för resor och uppehälle i samband med tävlingar. För många av friflygarna är just dessa kostnader en betydande utgift.

Efter Bo Modéers inledning följde ett engagerat samtal i vilket alla mötesdeltagare deltog. Genomgående inställning var givetvis att åtgärder måste vidtagas till förbättring av nuvarande tillstånd. Det gjordes klart att friflygets/modellflygets ekonomi främst beror av möjligheterna till breddning av modellflyget som tävlingsport. Klara önskemål om ett återinträde/nytt medlemskap i Riksidrottsförbundet framfördes enhälligt. Genom ett medlem-

skap i RF anses modellflygets offentliga status höjas till nivå med alla andra tävlingsporter som nu får stort utrymme i olika massmedia.

Grenstyrelsen rekommenderas att till SMFFs årsmöte 1985 lägga fram förslag om höjning av tävlingsavgifterna till 25 kronor för seniorer och 10 kronor för juniorer.

Därtill rekommenderas friflygarnas grenstyrelse att av SMFF begära full ersättning för faktiska kostnader för VM, EM, NM och årligt träningsläger för landslaget, intill dess att förslaget om förhöjda tävlingsavgifter hinner slå igenom.

FAI-regler

Föreliggande förslag till svensk översättning diskuterades. Mötesdeltagarnas uppfattning är att utskrift och tryckning kan ske efter vissa justeringar, att utföras av grenstyrelsen. Regelhäftet torde därefter kunna distribueras till klubbarna.

Poängregler

De senaste årsmötenas behandling av reglerna för kvalificering till UT kommenterades. Till svar på frågor om den gällande ordningen meddelade de närvarande grenstyrelseledamöterna att uppnådda resultat vid VM, EM, NM och UT både nu och framledes är poänggivande till nästföljande års UT-kvalificering. SMFFs stadgar föreskriver att det är i grenstyrelsens åliggande att besluta om sådana kvalificeringsregler.

Tävlingskalender

Bo Modéer informerade om 1985 års SM och VT. Det är ännu icke klart var och av vem dessa tävlingar skall arrangeras. Det klargjordes dock i det efterföljande samtalet att dessa viktiga tävlingar skall ligga på tid och plats som kan initiera stort och kvalificerat deltagande. Lennart Hansson efterlyste bättre planering av tävlingskalendern. 1984 års kalender har alltför mycket präglats av anhopning av tävlingar under några veckor under vår och höst, för att under de attraktiva perioderna med sol och värme vara tämligen tävlingsfattig.

Nordisk Landskamp skall arrangeras av Sverige 1985. Tävlingsplats och tävlingstid diskuterades och så småningom konstaterades att Revinge och 26-28 juli skulle vara lämpligt. Förbundsordförande Bo Jansson skall uppmanas taga kontakt med militära och andra myndigheter för att undersöka möjligheter till inkvartering och utspisning för tävlingsdeltagare och funktionärer.

Det bör vara möjligt att arrangera träningsläger för landslaget vecka före NM, detta gällande både VM- och NM-laget.

VM föreligger det ännu inga definitiva besked om, dock anses det troligt att VM arrangeras i Jugoslavien under sista veckan i augusti.

Regler för tävlingsarrangörer

Lars-G Olofsson föreslår att nu gällande ordning med täv-

lingsledare och överledare ersättes med tävlingsledare plus 2 tävlare som tillsammans bildar tävlingsjury. Denna har att avgöra de frågor med samband till tävlingsregler etc som kan uppstå under tävlingstiden.

Vidare föreslås att tidtagning skall ske i medverkan av övriga tävlingsdeltagare. Arrangörsklubben skall dock ställa upp med en klubbmedlem per startgrupp, som har att ansvara för att tidtagning sker efter reglerna och att den upp tiden noteras på startkortet. Mötesdeltagarna rekommenderar grenstyrelsen att vidare behandla dessa båda förslag.

Aktuella regler för kvalificering till UT skall skickas ut till klubbarna tillsammans med de nytryckta FAI-tävlingsreglerna.

Flygeby-lägret

Gunnar Holm gjorde jämförelser mellan Flugebylägret och den danska motsvarigheten på Vandels Flygplats. Gunnar Holm ansåg att den danska modellen med inriktning främst på linflygare och friflygare är bättre än det svenska lägret, som kanske är till stor del RC-inriktat. Behovet av samlingar av likasinnade under en intensiv period i ex en vecka på sommar en ansågs vara stort och grenstyrelsen rekommenderas att inspirera till detta.

Plantäggning av VM-85

Bror Eimar föreslår att en administrativ lagledare utses i så god tid som möjligt, februari/mars 1985 eller tidigare för att

planera resor, anmälan till arrangörslaget och liknande frågor för VM-laget. Vidare föreslår Bror Eimar att de UT-tävlande som denna gång icke kommer med i VM-laget skall anlitas för taktisk och teknisk medverkan, allt i syfte att göra VM-laget så starkt som möjligt.

SMFFs representant vid FAI-mötet i december rekommenderas att fortast möjligt informera grenstyrelsen om VM 1985 med avseende på tid, plats, ekonomi etc.

Landslagsligan

Lennart Hansson föreslår att landslagsligan skall publiceras oftare, 4 gånger under året t ex. Tillfällena bör vara efter Maj-tävlingen, efter UT, efter SM och slutligen efter årets sista tävling. Publicering föreslås ske i Modellflygnytt, med de 50 första i FIA, de 20 första i FIB och samtliga i FIC, vidare skall de publicerade listorna kommenteras av någon initierad och intresserad modellflygare. Förslaget syftar till att göra friflygtävlandet mera intressant både för de aktiva tävlarerna och för de som nu mera sporadiskt deltar i tävlingar. Det yttersta syftet är givetvis det flera gånger under detta friflygmöte uttalade, nämligen att åstadkomma en breddning både av friflyget och av modellflyget.

Lennart Hansson

Meddelanden från Förbundet

Material till "mitt"-sidorna insändes alltid direkt till SMFF:s exp, Box 10022, 600 10 Norrköping.

- IBM har gjort en annons för IBM Serie 80 där SMFF har utgjort exempel på bra användning av utrustningen. Styrelsen tackar IBM genom Roland Ljungkvist för den publicitet som genom annonsen kommit SMFF till del.
Beslutades att PREK utarbetar förslag till affisch för klubbarna där annonsen bildar underlag.

- Årets FLUGEBY-läger avrapporterades. Det övergripande arrangerandet inför nästa års läger har avlastats PREK och övertagits av några skåneklubbar med Gert Zaar i spetsen.

- Grenstyrelserna i lin- och friflyg uppmanades att försöka marknadsföra sina grenar bättre på läger-85.

- SMFF deltar i utställning på Södermanslands museum i Nyköping 841208-850210.

Utbildning

- Utbildningsstyrelsen håller planeringsmöte i november.

- Ungdomsledarutbildning sker i Helsingborg i januari och i Norrköping 850610-15.

- En ordf- och sekr kurs planeras till sept-85.

- Domarkurs för F3A, F2B och F2D hålls på Alleberg i april-85. En teoridel av domarkursen hålls i jan-85.

- SMFF:s linmodell är döpt till LINA. Modellen + tillverkningsunderlag överlämnades till PREK för offerthemtagning och marknadsföring.

- SMFF-modellen i BIB, LENA, överlämnades till PREK för sammanställning av utvärderingsrapporter och offerthemtagning för tillverkning.

Friflyg

- Sverige sänder klagomål på de höga avgifterna vid friflyg-EM i Jugoslavien till FAI/Sandy Pimenoff.

- Grenens ekonomiska utfall anses relativt tillfredsställande.

- Friflyggrenen håller friflygmöte i Göteborg i november.

- Efterlystes flera friflygaktiviteter på FLUGEBYLÄGRET-85 vilket utlovades.

Linflyg

Inga rapporter gjordes då ingen representant för lingrenen var närvarande.

Radioflyg

- Genomförda mästerskapstävling har eller kommer att redovisas i MFN.

- "Skalariksdag" hålls i Västerås 841117.

- Grenens ekonomi är allvarligt försämrad på grund av uteblivna sponsoringtäkter. Grenstyrelsen planerar utsändning av brev till hobbyhandlarna.

- SMFF kommer att, som vanligt, representeras av Peter Wangård på årets CIAM-möte (FAI).

- Distriktsbildningen kommer att intensifieras.

Lennarth Larsson har införskaffat landstingens bidragsnormer för de landsting där vi ej har distrikt. Kopparbergs län borde vara lämpligt distrikt och skall kontaktas. Skaraborgs- och Älvsborgs län (kontaktman Kent Johansson, Ljung) avser bilda distrikt 841124, sedan interimstyrelse tillsatts 841111. Ett distrikt i sydöstra Götaland med Blekinge-, Kopparbergs- och Kalmar län kan ev bildas i febr då sekr befinner sig i Kalmar.

- SLM erh de talonger från Flugan, SMFF:s broschyr och PAPPERSFLYG som insänts till SMFF:s exp. SLM kan därefter fördela de intresserade på lämpliga klubbar eller ordna hjälp med klubbildning. Metoden rekommenderas till andra distrikt. Talonger som ej sänds till något distrikt kommer att sändas till PREK för åtgärd. Genom detta avlastas exp mycket arbete att svara på talongerna. Ansvaret delegeras till distrikt och PREK.

Lennarth Larsson

PREK

Betr: Annonseringsuppföljning av IBM-annons

Affischer har utsänts till klubbarna med månadsmeddelande 841115, ytterligare affischer kan beställas från expeditionen och annonsavdrag från Roland Ljungkvist, Stellavägen 16, 175 61 JÄRFÄLLA.

AKTIVITETSSTÖDSRAPPORTERINGEN

Rapporterna för redovisningsperioden 1.7-31.12.1984 skall vara förbunds-expeditionen tillhanda senast 1985 01 02.

BRAND OCH STÖLDFÖRSÄKRING SKANDIA (KLUBBAR)

SMFF har sagt upp sin försäkring med Skandia fr o m 1985 01 01. Klubbarna får därför i fortsättningsen själva teckna avtal med försäkringsbolag.

UTBILDNING

Kursprogram 1985

C1/85	2-6.1.85	Ungdomsledarutb i Helsingborg
C2/85	16-17.2.85	F3A-domarkurs i Norrköping
C3/85	23-24.3.85	PR-folk på Förb. mötet Södertälje
C4/85	23-24.3.85	Kassörskurs Förb. mötet Södertälje
C5/85	mitt april	Modellflygdomarkurs
C6/85	juni	Ungdomsledarutb Västerås alt Norrköping
C7/85	september	Ordf-sekr kurs i Norrköping

Instruktörskurs 2-6.1-85 i Helsingborg (C1/85)

Inbjudan utsänd med månadsmeddelande 841115.

NY KLUBB

F193 Anderstorps Flygklubb, Modellsektion hälsas välkommen till SMFF.

RADIOFLYG

RC-anläggningar och tillstånd att inneha och utnyttja dessa

Vårt samhälle är omgärdat av lagar och bestämmelser. Vårt utnyttjande av radioanläggningar styres av Televerket Författningssamling.

RC-anläggningar sorteras in under bl a följande bestämmelser:

TFS B:92 A "Allmänna bestämmelser.."
TFS B:92 B "Tekniska bestämmelser.."

Den allmänna bestämmelsen reglerar innehav, utnyttjande och frekvens-tilldelning.

Den tekniska bestämmelsen anger de tekniska krav som en anläggning måste uppfylla för att bli typgodkänd.

Reglerna för innehav och utnyttjande av RC-anläggningar är mycket liberalt. Det föreligger nämligen ett generellt tillstånd att inneha och utnyttja RC-anläggning. Alla krav på registrering, åldersgränser m m har utgått.

Det gäller dock att anläggningarna skall vara typgodkända. Undantag för typgodkännande gäller för gamla RC anläggningar (27 MHz-bandet) som tagits i drift före 1 juli 1983.

För mera detaljerade upplysningar om TFS B:92 A hänvisas till SMFF:s månadsmeddelande nov 1984, vilket Du kan få del av genom Din klubb.

För Radiofrekvenskommittén

Bertil Nipdal

tel bost 013-15 67 36
arb 013-18 42 88

6/84

Meddelanden från Förbundet

Material till "mitt"-sidorna insändes alltid direkt till SMFF:s exp, Box 10022, 60010 Norrköping.

TÄVLINGSKALENDER F R I F L Y G 1 9 8 5 (UTOMSHUSFLYG)

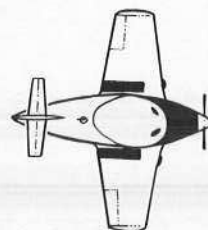
NR	DATUM	TÄVLING	ARRANGÖR	PLATS	KONTAKTMAN
1	9-10.2 alt 16-17.2	AKMG:s Vintertävling	0024 AKMG Göteborg		L-G Olofsson 031-49 30 55
2	16.2	Norrländska VT	Y100 Härnösands MSK	Älandsfjärdens is	Olle Green 0611-173 67
3	23.2	"Lilla" VT	M010 AKM MFS Malmö	Revinge alt Rinkaby	Lennart Hansson 040-19 37 90
4	2.3	Nolaskogslyftet	Y105 Örnsköldsviks MFK	Bäckfjärdens is	Stefan Lundqvist 0660-230 35
5	2.3	Gamens Lagtävling	E021 FK Gamen Norrköping	Sjön Glan alt F13	Bengt Blomberg 011-13 37 17
6	9.3	Norbergsträffen	U284 Norbergs FK MFS	Sjön Noren	Bengt Wendel 0223-226 24
7	16.3	Västsvenska Vinter- mästerskapen	P186 MFK Sländan	Sjön Anten	Lasse Larsson 0322-421 17
8	24.3	VT (FAI-klasser)	U044 Västerås FK MFS	Västeråsfjärden	Hans Lindholm 021-12 33 06
9	30.3	Solnas Våretta	B256 Solna MSK	Sundbro	Sture Johansson 08-27. 63 87
10	27.4	Majtävlingen	C092 Uppsala FK MS	Sundbro	Gösta Franzén 018-12 58 94
11	5.5	Axvallaträffen	R153 Axvalla FFT	P4:s övningsfält	N-O Gustavsson 0500-182 82
12	16-19.5	UT	M010 AKM MFS Malmö	Rinkaby alt Revinge	Lennart Hansson 040-19 37 90
13	25-26.5 alt 1-2.6	AKMG:s Vårtävling	0024 AKMG Göteborg	Sätenäs	L-G Olofsson 031-49 30 55
14	8-9.6	AKM:s Sommarnöje för friflygare	M010 AKM MFS Malmö	Rinkaby alt Revinge	Lennart Hansson 040-19 37 90
15	15-16.6	Nattävlingen	Y058 MFK Skvadern Sundsvall	Midlanda	Ulf Lejdstrand 060-51 30 33
16	29-30.6	Solnas 10-starters FAI-klasser)	B256 Solna MSK		Sture Johansson 08-27 63 87
17	3.8	Wentzelpokalen	Z052 Östersunds MFK	Östersund	Johan Ekeroot 063-440 44
18	14-15.9	AKMG:s Sensommar- tävling	0024 AKMG Göteborg	Sätenäs	L-G Olofsson 031-49 30 55
19	22.9	AKM:s Hösttävling	M010 AKM MFS Malmö	Revinge alt Rinkaby	Lennart Hansson 040-19 37 90
20	28.9	Gamens Hösttävling	E021 FK Gamen Norrköping	F13	Bengt Blomberg 011-13 37 17
21	5-6.10	SM	C092 Uppsala FK MS	Sundbro	Gösta Franzén 018-12 58 94
22	26.10	Hjelmerus Memorial	E140 MFK Linköping	F13 Norrköping	Per Johansson 013-520 86
23	17.11	Novemberträffen	M010 AKM MFS Malmö	Revinge alt Rinkaby	Lennart Hansson 040-19 37 90
24	24.11	Hösttävling Väst	P071 Gråbo MFK		Gunnar Wivardsson 0302-424 94
25	30.11	Solna FAI-Cup	B256 Solna MSK	Sundbro	Sture Johansson 08-27 63 87

INTERNATIONELLA TÄVLINGAR

1	26-27.8	NM	Sverige	Revinge	SMFF:s expedition 011-13 21 10
2	27.8-2.9 ?	VM	Jugoslavien	Livno	SMFF:s expedition 011-13 21 10

TÄVLINGSKALENDER F R I F L Y G 1 9 8 5 (INOMHUSFLYG)

1	24.2	Gamens Inomhus	E021 FK Gamen Norrköping	Norrköping	Bengt Blomberg 011-13 37 17
2	13.4	SM	T007 MFK Nimbus Kumla T063 RFK Ikaros Örebro	Örebro	S-O Lindén 019-18 21 79
3	Våren 85	Inomhus	SM alt D103 Oxelösunds MFK	Solbacka alt Oxelösund	Hans Fällgren 0155-15686

Meddelanden från Förbundet

Material till "mitt"-sidorna insändes alltid direkt till SMFF:s exp, Box 10022, 600 10 Norrköping.

RESULTAT

SM F3F 1984-09-15
M130 RC KLUBBEN CLIPPERN
LANDSKRONA

1. P Blomdahl	M336	4906
2. J Carlsson	M008	4888
3. B Hallin	M015	4662
4. N Thulander	M338	4628
5. R Berglund	M130	4484
6. L Olsson	M015	4463
7. J Knudsen	M130	4403
8. K Andersson	M015	4434
9. U Svensson	M130	4326
10. M Andersson	J M130	4224
11. M Knudsen	J M130	4202

VM LINFLYG 1984-09-17-09-22
BOSTON, USA

F2A (30 deltagare)

1. S Sandor	HUN	280.10
2. M Jozsef	HUN	279.20
3. M Jozsef	HUN	277.90
4. Z Yongnian	PRC	272.50
5. G Guojun	PRC	268.00
11. G Fällgren	SWE	256.70
27. O Kjellberg	SWE	219.70

Lag (15 nationer)

1. HUN	837.2
2. PRC	806.5
3. ITL	765.2
8. SWE	476.4

F2B (45 deltagare)

1. Z Younan	PRC	2036.00
2. R Baron	USA	2012.67
3. N Anlin	PRC	2013.33
4. J Casale	USA	1996.34
5. L McDonald	USA	1920.00
24. O Andersson	SWE	1618.34
27. J Rasmussen	SWE	1494.67

Lag (16 nationer)

1. USA	5935.68
2. JPN	5466.99
3. ITL	5374.34
14. SWE	3113.01

F2C (27 lag)

1. Smith/Brown	UK	7:17.31
2. van Uden/van Uden	NET	7:29.35
3. Nitsche/Kuhnegger	OST	3:35.45
4. Delor/Suruge	FRA	3:37.62
5. Metkemeyer/ Metkemeyer	NET	4:09.19
14. Samuelsson/ Axtilius	SWE	3:55.11
17. Appring/Hovmark	SWE	4:00.92

Lag (14 nationer)

1. NET	11:02.06
2. UK	11:10.41
3. CAN	12:45.24
4. OST	7:34.32
5. ITL	7:53.50
6. SWE	7:56.03

F2D (42 deltagare)

1. L Wakkerman	NET
2. F Meyer	NET
3. R Forstner	FRG
4. Burles	UK
H Östman (4 omg)	SWE
P Stjärnesund(3)	SWE
L Göransson (2)	SWE

AKMG FFT VINTERTÄVLING/0024/AKMG

GÖTEBORG
1985-02-10 0900
(02-17, 03-31)
Anten eller Sätenäs
FlA, FlB, FlC, Al, 77 cm, jun o sen
50:- sen
25:- jun
Sista anm 1/2
Efteranmälan + 20:-.
Pg 526366-0, AKMG, c/o Lars-G
Olofsson, Box 8044, 421 08
V FRÖLUNDA, tel 031-49 30 55

NORRLÄNSKA VINTERTÄVLINGEN 85/Y100/

HÄRNÖSANDS MSK
1985-02-16 (02-17) 0830
Ålandsfjärdens is 5 km norr om
Härnösand
FlA, FlB, FlC, Al Bl, HKG, 77 cm
jun o sen
30:- sen för 1 klass
15:- sen för varje klass därutöver
15:- jun för 1 klass
5:- jun för varje klass därutöver
Sista anm 8/2
Pg 566391-9, Härnösands MSK, c/o Per
Green, Gådeåvägen 3 A, 871 00
HÄRNÖSAND, tel 0611-173 67

LILLA VINTERTÄVLINGEN 1985/M010/

AKM MFS MALMÖ
1985-02-24 0900
Revingehed
Al, Bl, Cl, 77cm, FlG, HKG sen o jun
40:-/klass sen
30:-/klass jun
Sista anm 10/2 (poststämpel)
Pg 434042-8, AKM, MFS, c/o Lennart
Hansson, Sigurdsgatan 15, 214 65
MALMÖ, tel 040-19 37 90
Termik kan förekomma

GAMENS INOMHUSTÄVLING/E021/FK GAMEN

NORRKÖPING
1985-02-24 1000
Mässhallarna Norrköping
25-öres, Peanut, HKG
Flugan dam o herr
40:- sen för 1 klass
15:- sen för varje klass därutöver
25:- jun för 1 klass
10:- jun för varje klass därutöver
5:- Flugan
Sista anm 14/2
Pg 143638-5, FK Gamem, Wadströmsg 9
603 50 NORRKÖPING
Bengt Blomberg tel 011-13 37 17

GAMENS LAGTÄVLING/E021/FK GAMEN

NORRKÖPING
1985-03-02 0900
Glan (Fl13)
FlA, FlB, FlC, 77 cm, Al jun
6-mannalag
40:- sen för 1 klass
15:- sen för varje klass därutöver
25:- jun för 1 klass
10:- jun för varje klass därutöver
50:- lag
Sista anm 21/2
Pg 143638-5, FK Gamem, Wadströmsg 9
603 50 NORRKÖPING
Bengt Blomberg tel 011-13 37 17

NOLASKOGSFLYFTET/Y105/

ÖRNSKÖLDSVIKS MFK
1985-03-02 (03-03) 0900
Bäckfjärdens is
FlA, FlB, FlG
Al, Bl, HKG, 77 cm
30:- sen för 1 klass
10:- för varje klass därutöver
15:- jun för 1 klass
5:- för varje klass därutöver
Sista anm 22/2 (poststämpel)
Pg 871884-3, Örnsköldsviks MFK
c/o Stefan Lundqvist, Överå 1335,
890 11 SIDENSJÖ, tel 0660-23035

NORBERGSTRÄFFEN/U284/NORBERGS FK MFS

1985-03-09 0830
Sjön Noren
FlA, FlB, FlC jun o sen
Al jun, Lag Fl-klasser
40:- sen för 1 klass
15:- för varje klass därutöver
25:- jun för 1 klass
10:- för varje klass därutöver
50:- lag
Sista anm 25/2 (poststämpel)
Pg 4791805-7, Norbergs FK, MFS
c/o Bengt Wendel, Trollbostigen 7,
778 00 NORBERG, tel bost 0223-
22624, tel arb 0223-19090
Medtag gott humör och ev skidor och
isduddar !

VÄSTSVENSKA VINTERMÄSTERSKAPEN/P186/

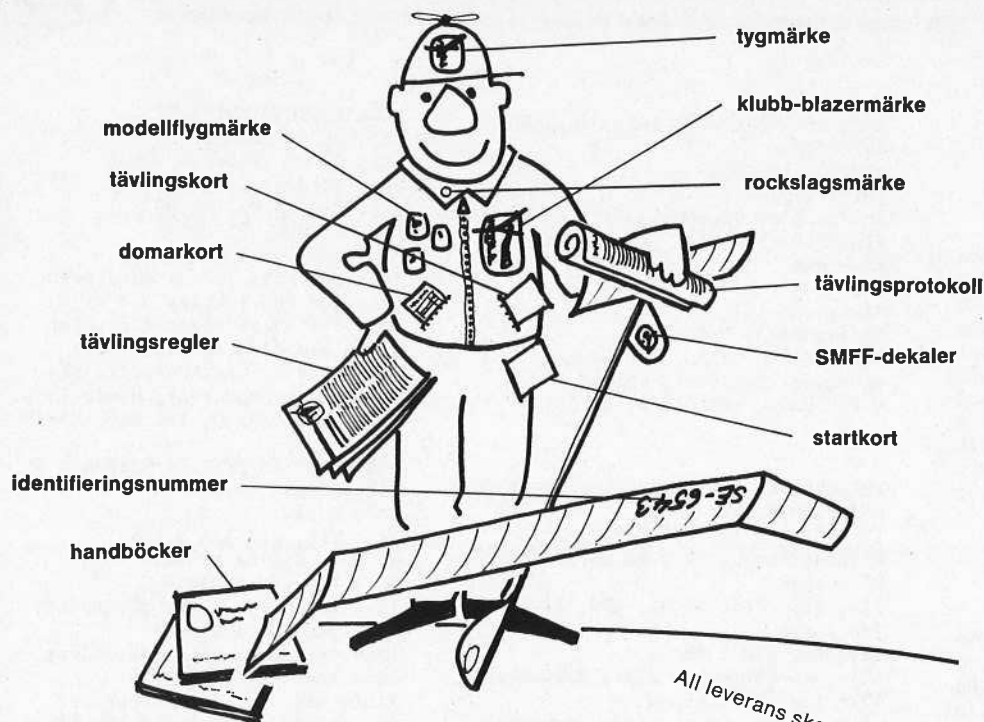
MFK SLÄNDAN SOLLEBRUNN
1985-03-16 (03-17) 0900
Sjön Anten eller mossen vid Gendalen
FlA, FlB, FlC, Al jun o sen
40:- sen
30:- jun
Sista anm 12/3, efteranmälan
10:-/klass extra
Pg 197193-6, MFK Sländan, c/o Lasse
Larsson, Pl 4342, 466 00 SOLLEBRUNN,
tel 0322-421 17
Logi kan ordnas i klubblokalen i
Gendalen, kontakta Lasse Larsson.
De som har film eller dia medtag
dessa för visning.
Varmt välkomna

VT 1985 (FAI-KLASSER)/U044/

VÄSTERÅS FK MFS
1985-03-24 0900
Västeråsfjärdens vid Björnön
FlA, FlB, FlC jun o sen, Lag
60:- sen
30:- jun
60:- lag
Sista anm 10/3
Pg 131265-1, Västerås FK, MFS,
c/o Hans Lindholm, Humleg 35 C,
722 26 VÄSTERÅS, tel 021-123306

SOLNAS VÅRETTA/B256/SOLNA MSK

1985-03-30 0930
Sundbro, Uppsala
Alla småklasser med minst 3 anmälda,
jun o sen, lag
30:- sen
20:- jun
15:- sen HKG
10:- jun HKG
30:- lag
Sista anm 15/3 (poststämpel)
Pg 228633-4, Solna MSK, Släggbacken
9, 171 57 SOLNA
Sture Johansson, tel bost 08-276387
arb 08-7307449

All leverans sker mot postförskott.

KÖP HÄR

Köp från Förbundsexpeditionen grejor, som är lämpliga för Dig själv, Dina modeller och Din klubb. Köp märken och plaketter — fina priser till tävlingar, som också blir trevligare med tävlingsregler, tävlingsprotokoll m m från SMFF:s exp.

Förbundsmärke

Rockslagsmärke, nål 5:—
 Rockslagsmärke, brosch 5:50
 *) Tygmärke, broderat 20:—
 Tygmärke, sys fast 5:—
 Nyckelringar 5:—

Modellflygmärke

Brons 17:50
 Silver 19:—
 Guld 20:—
 Elit 21:—
 Föreskrivna prov skall avläggas och kontrolleras av ansvarig klubbledare

SMFF-dekaler, 2-färgs

1 st 12×12 3:50
 2 st 7×7 3:50
 8 st 3×3 3:50

Identifiering (1 sorts siffror på varje ark)

60 mm 8 st SE- 15:—
 20 st siffror 15:—
 30 mm 15 st SE- 15:—
 35 st siffror 15:—
 10 mm 60 st SE- 15:—
 150 st siffror 15:—

Färger: svart, vitt och rött (stryk under det som önskas)

Startkort, tävlingskort, tävlingsprotokoll, heatkort, matrikelblad, klubbparmar etc — uppgifter via

Tävlingsregler

Allmänna bestämmelser 3:—
 Friflyg
 Klasserna F1A, B, C, D, E, G, A1, B1, C1, motorseglare, 77 cm, HKG, FAI-35 cm, 25-öres, Peanut 6:—

Linflyg

Klasserna F2A, B, C, D, Minispeed, Speed-A, Speed-B, Speed-C, Semi-stunt, Good-Year racing, Team-racing B, Combat-open 6:—

Radioflyg

F3A och sport populär 6:—
 F3B segel, höjdstart, populär 6:—
 A & B, F3F hang

F3D pylon, Quater Midget pylon 6:—
 Helikopter, internationella & svenska & populär 6:—

Raketflyg

Elflyg 4:—
 Skala 6:—

Handböcker

"Att vara modellflygledare" 6:50
 "Modellflygets grunder" 15:—
 "Modellflygning" SLUT
 Bokpaket 20:—
 (Handböckerna Vi modellflyger, 2 del)

*) Om beloppet betalas in i förväg på SMFF:s Förlags pg 73 31 38 - 2 deb. inget porto

SMFF:s expedition
 Box 10022
 600 10 Norrköping
 Telefon 011-13 21 10
 08.00—14.00

SVERIGES MODELLFLYGFÖRBUND

SMFF bildades 1957 och har klubbar, klubbmedlemmar och enskilda personer som medlemmar.

Ordförande

Bo Jansson
 Spånehusvägen 57—59
 214 39 Malmö
 Telefon 040-780 56

Vice ordförande

Björn Lundin
 Östra Torggatan 17
 652 24 Karlstad
 Telefon 054-10 11 06

Sekreterare

Lennarth Larsson
 Kristinebergsvägen 17
 183 44 Täby
 Telefon 0762-502 65

Kassör

Birgitta Holm
 Hamngatan 9
 185 00 Vaxholm
 Telefon 0764-328 66

PR och rekrytering

Roland Ljungkvist
 Stellavägen 16
 175 61 Järfälla
 Telefon 08-89 85 03

Suppleant

Peter Källoff
 Grytvägen 37
 961 42 Boden
 Telefon 0921-513 77

Utbildningsledare

Bo Hallgren
 Box 30
 618 00 Kolmården
 Telefon 011-925 97

Grenchef Friflyg

Bo Modéer
 Hökbursvägen 39
 147 00 Tumba
 Telefon
 0753-377 45 bost
 0753-657 79 arb

Grenchef Linflyg

Johan Rasmussen
 Fjällvägen 3
 186 00 Vallentuna
 Telefon 0762-770 83

Grenchef Radioflyg

Hanns Flyckt
 Prästgården
 564 00 Bankeryd
 Telefon 036-721.10

Förbundsexpedition

Sveriges Modellflygförbund
 Sandbergsgatan 4, Norrköping
 Postadress: Box 10022
 600 10 Norrköping
 Telefon 011-13 21 10
 Postgiro 51 81 65 - 6
 Öppetider:
 Måndag—Fredag 08.00—14.00

Expeditionsföreståndare

Ann Wahlberg
 Värmaregatan 9
 603 62 Norrköping
 Telefon 011-14 16 66

Norrköping

KNEIPPBODEN

Modellflyg för nybörjare
och experter

RC, friflyg, lina, material
och tillbehör

Paket för kursverksamhet

Öppet månd—fred 12—18
tel. 011-13 36 47 (äv kväll)

HB Bagge & Ernvist
Lokegatan 24
602 36 Norrköping

Falun

Lek & Hobby

Holmgatan 30, 791 71 Falun
Tel 023/221 80

Specialaffär för hobby och leksaker
Byggsatser från bl a Graupner, Billing Boats, Wentzels, Semo, Goldberg, Top Flite, Carrera, Pilot, Svensson, Multiplex.

Tillbehör från Kavan, Graupner, Goldberg, Webra, OS och Cox motorer. **RC-anläggningar:** Multiplex, Sanwa, Simprop. **Modelljärnväg:** Märklin, Lima, Minitrix och Liliput. **Tillbehör från Heljan. Plastmodeller:** Airfix, Revell, Tamiya, A.M.T.

Gävle

**MOLANDER
HOBBY**

Butik: Södra Kungsgatan 15, Gävle
Postadress: Box 469, 801 06 Gävle
Tel 026/12 60 55

har Allt om hobby

Modellflyg — båt — bil —
motorer

Radioanläggningar

Tillbehör m m

Gävle

**500 m² HOBBY + 500 m² LEK
R/C-, BIL, BÅT, FLYG**

stor sortering
350 hyllmeter plast-
och balsamodeller

Sveriges största utställning
av bil- och tågbanor

FULLSORTIMENT MÄRKLIN

Box 95 801 02 Gävle Tel 026/10 33 60

Göteborg

WETTERGRENS

Hobbyavd
Frölunda Torg
Box 99
421 21 V.a Frölunda
Tel 031/45 09 90

- * RC-Flyg, RC-Bil, Båt
- * Stor sortering av tillbehör
- * RC-anläggningar o Motorer
- * Tåg, olika märken
- * Bilbanor
- * Plastbyggsatser
- * Rep service på tåg o RC-anläggningar
- * Vi skickar gärna material per post
- * Personlig service

Göteborg

HOBBYCENTER

Karl Johansgatan 7
Box 4021 Tel 031-12 62 20
400 40 Göteborg

Här hittar Du:
Tåg, nytt o beg. Flyg Båt Bil
RC Plastbyggsatser
Massor av annat
smått o gott
Välkomna in!

Helsingborg

Rååvägen 38, 253 70 Helsingborg
Tel 042/26 20 26

- RC-Flyg, -Bil, -Båt
- Modelljärnväg H0-N, miniclub
- Dremelsågar A-Justo-Jig
- Stor Leksaksavdelning
- Vi påstår inte att vi har Sveriges största sortering av hobbyträ men vi har i alla fall över 200 dim i lager

Karlstad

ELL-AIR

Box 77, 660 60 Molkom
Telefon 0553/211 17

RC-Flyg

Motorer, radioanläggningar
och tillbehör

Lidköping

Flyghobby

Silverskjöldsgatan 7
531 00 Lidköping Tel 0510/262 34
Västsveriges mest välsorterade affär för RC-flygaren.

Radio: JR, Sanwa.
Motorer: Webra, OS.
Byggsatser: Av bästa och kända fabrikat.

Tillbehör: Ca 500 olika artiklar.

Välkomna
Bo Nylund

Linköping

BORGS hobby

Apotekargatan 7, 582 27 Linköping
Tel 013/12 39 81

Modell -flyg, -båt, -bil
Motorer — Radioanläggningar

Modelljärnvägar — Bilbanor
Plastbyggsatser —
Experimentlådor — Tillbehör

Till alla våra kunder!

Vi har sagt upp vårt avtal med Sveriges Modellflygförbund. Efter den 3 december 1984 kommer vi inte att tillverka och distribuera modellerna Sparven och Knarren.

Som ersättning för dessa kommer vi att ha fem nya modeller färdiga för försäljning under januari 1985.

Vi vill här också gratulera SM-vinnaren i klass A, som flög med Cikada och SM-vinnaren i RC-segel, som flög med Blue Phoenix – båda modellerna konstruerade av Leif Ericsson.

Betala med Ditt SPARBANKSKORT vid köp hos oss. Uppge ditt kontonummer vid beställning.

Vår industri sågar även balsa, furu och plywood i en mängd olika dimensioner av bästa kvalitet till rimliga priser.

BYGGSATSER från SIG, Goldberg, Top Flite, Marutaka, Pilot, Precendt m. fl. tillverkare.

MOTORER från OS, Cox, Fuji, Enya, PAW, Fox m. fl.

DETALJER från Kavan, Sullivan, Du-Bro, Ishipla, Ripmax, Micro-Mold, Williams, Goldberg m.fl.

Fråga efter dessa produkter hos Din hobbyhandlare. Saknas sådan på Din ort eller om han inte har vad Du behöver ring eller skriv till oss direkt.

MODELL Produkter

SKANDINAVIENS
LEDANDE INDUSTRI
FÖR MODELLFLYG

Box 2060, 871 02 Härnösand, Sverige, Tel. 0611-165 00

modellflygnytt

01715
L023

ANDERSSON EVERT
BOKVÄGEN 22
29500 BROMÖLLA

1984
6

Annonsera i
modellflygnytt!

